

de Dukenburger

Info-magazine voor Dukenburg - 15^e jaargang nummer 9 - december 2022

Gilbert de Bruijn

A photograph of a butterfly perched on a purple flower spike, with other similar flowers in the background. The butterfly has light-colored wings with a blue tinge and small dark spots. The background is a soft-focus green and purple.

FIJNE FEESTDAGEN

17 DECEMBER

**Bezoek van
de kerstman
& livemuziek**

11+18 DECEMBER

Koopzondag

WINKELCENTRUM
DUKENBURG
BRENGT
JE MEER

Meer informatie op winkelcentrumdukenburg.nl

  @winkelcentrumdukenburg

Gilbert de Bruijn 24

Eric Wijnveen 6

De picknicktafel 17

Klaasmarkt 14

Re-cycled 4

Tunnelkunst 5

Henk Platenburg 7

JC Staddijk 10

Fietstocht 12

Kermisverbod? 26

Dukenburg in stukjes

Gedicht op ruit bibliotheek	30
Halloween in Aldenhof succes	30
Oorlog in Oekraïne	31
Petitie Lindenberg-Aldenhof	31
Vertraging dakenproject	32
Hulp om winter door te komen	32
Winkelcentrum Dukenburg	33
Plaatsing kunstwerk uitgesteld	33
Locatie zwembad Winkelsteeg	34
Belangenvereniging Weezenhof	34
Modelwoning in Meijhorst	35
Dienstregeling bussen	35
Kamerkoor en mannenstemmen	36
Wachten op drempels Lankforst	36
Woonconsulent bij Woonwaarts	37
Opruimen in Aldenhof	37
Trottoirs Aldenhof opgebroken	38
Probeer dynamictennis	38
Nog steeds kabelproblemen	39
Nieuwe puin trappenhuisen	39
Duukjes	40
Brughekken te laag	40
De stad ben ik	41
De geest van het Besiendershuis	42
Expositie naoorlogse plundering	43
'Dikkere draden' in Tolhuis	43

En verder:

Ideëel bedrijf	4
Dukenburg Groen	8
Waar zijn de insecten gebleven?	8
Wist je dat?	8
Gratis bomen aanplanten	9
Column Chard van den Berg	10
Van Berlijn naar Nijmegen	12
Feest van het Delen	14
Column Guus Kroon	16
Waar gebeurt: de kerstdis	16
Cultuur	18
Kerst in Groningen	18
Kerst in Overijssel	18
Kerst in Lim- en Dukenburg	18
Kerst in Noord-Holland	19
Kerst in Noord-Rijn Westfalen	19
Joodse oorlogsslachtoffers	20
Graf voor de onbekende soldaat	21
Babbels en krabbels	22
Oud = in	23
In memoriam: Gilbert de Bruijn	24
Fotopagina's	24
Vergeten verleden	26
Soepie doen	42
StAAD	45
Stip Dukenburg	47
Colofon	47
Verkrijgbaarheid Dukenburger	47

Re-cycled

Fietsen met een verhaal

Een tweede kans voor de fiets

De fiets is het duurzaamste vervoermiddel - naast lopen - dat er is. Helaas belanden jaarlijks duizenden fietsen vroegtijdig op de afvalberg als schroot. Dat kan en moet anders dacht Han Frissen in 2020.

Corona was nog volop aanwezig en de techno-dj had een lege agenda. Vanuit een ideële gedachte werd Re-cycled opgericht. Hiermee kregen de zogenaamde *weesfietsen* een tweede kans. Samen met Maarten Verhoeven, die met vervroegd pensioen was en zich had laten omscholen tot fietshersteller, droeg Han bij aan minder verspilling. Het maken van nieuwe fietsen zorgt voor extra uitstoot van CO₂ en het gebruik van nieuwe grondstoffen. De nieuwe onderneming werd ondergebracht in de Smeltkroes, het bedrijfsverzamelgebouw op het Honigterrein.

Organisatorische overname

In juli 2022 gaat Re-cycled door onder de vleugels van de stichting Van Hier Naar Daar. Deze stichting is geheel ingericht op mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast wordt scholieren de kans geboden zich te ontwikkelen op een ondernemerslocatie als Re-cycled. Hier kunnen zij ervaren of het vak fietsenmaker ook voor hen iets zou kunnen zijn.

Verhuizing

In juli 2022 is ook de verhuizing van de Smeltkroes naar het winkelpand, dat tevens werk-

plaats is, in Winkelcentrum Dukenburg. Het wordt een leerwerkwinkel direct naast het pand van Pronk, een winkel met dezelfde insteek. Inmiddels is tegenover deze winkels Pronk I-CT gekomen.

Dit deel van het winkelcentrum wordt een verzamelplaats van bedrijfjes met een ideële achtergrond.

Wat wordt gedaan is...

Om van een afgedankte fiets weer tot een goed berijdbare fiets te komen kijkt men de gehele fiets na, want alleen een band plakken is er niet

bij. Daarna worden oude onderdelen vervangen door nieuwe of indien mogelijk met gebruikte onderdelen. Daarna staat er een mooi opgeknapte fiets voor een redelijke prijs en rijdt je op een prachtige gerenoveerde fiets die weer jaren mee zal gaan. Heel duurzaam dus.

Geïnteresseerd ?

Loop de winkel/werkplaats eens binnen in het Winkelcentrum Dukenburg of bekijk de website: www.re-cycled.nl.

Tekst en foto's: Wil Rengers

Voorbeeldig

Wethouder Vergunst heeft zojuist het lint doorgesneden en spreekt de belangstellenden toe

Toen beeldend kunstenaar Johan Moorman uit Eindhoven de afgelopen zomermaanden drukdoende was om met zijn team vier tunnelwanden in Dukenburg van intrigerend kleurig schilderwerk te voorzien, verraste het hem en zijn helpers hoe wandelaars, fietsers en automobilisten doorlopend positief reageerden. Duimpjes in de lucht, stoppen om te kijken, een praatje maken of gewoon groeten.

Johan gaf te kennen dat hij zo iets niet eerder meemaakte. Het verzachtte de damp en de nagalm van het verkeer in de tunnels. Ook werd Johan herkend buiten de werkplekken, dankzij de aandacht die er was in dit blad: *de Dukenburger*. Johan en zijn team leerden Dukenburg van de beste kant kennen.

Van duizend tinten grijs naar een feest van kleur

Nadat de laatste hand gelegd was aan de onderdoorgang tussen Malvert en Weezenhof en de podcastbijdragen van Derk Muller en assistentes eveneens afgerond, was de tijd rijp om met licht feestgedruis de tunnels symbolisch te openen. Dit gebeurde in de vroege middag van 4 november bij het noordelijke viaduct tussen Zwanenveld en Lankforst. Genodigden werden ontvangen in de ontmoetingsruimte van de Leuvensehof; als de tijd daar is: stemlokaal #57. Vandaaruit was het een kort wandeling-

tje naar de 'groene' historie-tunnel. Met behulp van ordehandhaving werd de rijbaan voor luttele minuten geblokkeerd. Dat gaf wethouder Noël Vergunst de ruimte om een blauw lint door te knippen. Gevolgd door applaus en luide confettiknallen. Dat er gehaaste automobilisten in de wachtrij hun claxon gebruikten, werd als positieve bijval aangenomen. Mede dankzij de beveiligers verliep deze kleingevoelden plechtigheid zonder problemen, handen op elkaar voor deze mannen. Applaus was er eerder ook in de Leuvensehof voor drie sprekers. Harm Jan van der Veen schetste namens de bewonerswerkgroep het lange tijdschap en de te nemen hordes. Zelf zei hij dit niet, maar dankzij de volharding van Harm Jan en zijn rotsvaste vertrouwen in een goede afloop, werd dit prachtige project bewaarheid. Zowel Harm Jan, de voorzitter van de gemeentelijke commissie Beeldende Kunst, als Jan Hein Daniëls, spraken lovend over de goede samenwerking en het resultaat van de teams Johan en Derk. Er was wederzijds begrip en ruimte om er wat moois van te maken. 'Dit is een voorbeeld van hoe het altijd zou moeten gaan', aldus Jan Hein Daniëls. Ook wethouder/locoburgemeester Noël Vergunst, met onder zijn vleugels Stedelijke Ontwikkeling, Ruimtelijke Ordening, Cultuurhistorie, Grondbeleid en Cultuur, roemde de participatie. Hij noemde drie belangrijke punten die de viaducten verbeelden: • de geschiedenis van het stadsdeel, • het genieten van de beeldtaal en het kleurge-

bruik, • de invloed van het kwalitatief hoogstaande werk op de bewoners. Wethouder Vergunst kijkt uit naar toekomstige kunstwerken in ons stadsdeel. De gezellige bijeenkomst in de Leuvensehof werd afgerond met een hapje en een drankje. Ook enkele bewoners van de flat toonden belangstelling voor het museale moois onder hun handbereik. Bij vertrek kreeg iedereen een presentexemplaar mee van het magazine *Verhaal van Gelderland*. Deze boekenserie bestaat uit meerdere uitgaven die als set of apart verkrijgbaar zijn. Het 'Verhaal' kent ook een geschiedeniscafé waarvan de laatste twee plaatsvinden op 9 december 2022 en 20 januari 2023. Raadpleeg mijngelderland.nl/actueel.

Voorbijgangers voelen zich klein bij de indrukwekkende figuren aan de wanden

De tweede, blauwe en hedendaagse tunnel in het zuiden van Dukenburg tussen de Malvert en Weezenhof werd niet vergeten. Wie dat wilde kon me rijden om ook daar even stil te staan bij de afronding van dit geslaagde project. Nu nog passende naamgeving voor de viaducten! Er zijn al suggesties ingediend die teruggrijpen naar de Dukenburgse geschiedenis en de bewonerswerkgroep gaat hiermee nog aan de slag.

Tekst: Hette Morriën
Foto: Jacqueline van den Boom

Technisch beheerder Eric Wijnveen met pensioen

‘Ik ben een tevredener mens geworden door mijn werk’

In de jaren dat Eric Wijnveen (64) als technisch beheerder voor Talis werkt, heeft hij veel mensen leren kennen. Maar in januari 2023 gaat hij met pensioen. Een terugblik op de jaren waarin hij vanuit zijn werk mensen hielp in de Nijmeegse stadsdelen Lindenholt en Dukenburg.

Vanuit de bouwwereld maakte Eric zeventien jaar geleden de overstap naar Talis. ‘Er was een groot verschil in de manier van werken. Van een baan met veel hectiek en tijdsdruk, naar werk waarbij je zorgvuldig rekening houdt met mensen. Er is veel meer persoonlijk contact in mijn werk bij Talis. De communicatie met huurders is hierbij belangrijk en dat sluit ook aan op wie ik ben.’

‘Het contact met huurders heeft me veel gebracht. Door te zien hoe mensen soms met weinig middelen rond moeten komen, ben ik zelf ook een tevredener mens geworden. Ik kwam soms bij mensen thuis die helemaal niks hadden, nog geen televisie of krant. Het geld hiervoor was er niet. Maar toch kreeg ik niet de indruk dat ze daardoor ongelukkig waren.’

Wat is er zoal veranderd in de jaren dat je voor Talis werkte?

‘Mijn rol als technisch beheerder is wel anders dan toen ik begon. Zeventien jaar terug hadden we nog geen verhuurconsulenten voor de controles van een woning bij een verhuizing. Nu is dat wel het geval. Het contact met huurders ligt nu voornamelijk bij de verhuurconsulenten en aannemers. Zelf heb ik juist wat meer contact met de aannemers. Ik zie erop toe dat onderhoud aan woningen goed verloopt. Bijvoorbeeld door tijdens de voorbereiding van onderhoudsplannen de belangen van huurders aan te stippen. Door mijn werk weet ik eerder wat er speelt bij huurders en wat ze belangrijk vinden.’

Missen

Wat ga je het meeste missen?

‘Het contact met mijn collega’s en de huurders. Ik heb altijd met veel plezier mijn werk gedaan. Waar mogelijk heb ik mensen geprobeerd te helpen. Ik heb het enorm naar mijn zin gehad bij Talis, met veel fijne collega’s. Het is een sociale organisatie en goede werkgever.’

De menselijke maat staat hier naar mijn idee echt bovenaan, zowel voor personeel als voor huurders.’

Toekomst

Op 1 januari ga je met pensioen. Hoe gaat dat eruit zien?

‘Goede vraag. Ik ben volop in de weer geweest met het kijken naar bedrijven om vrijwilligerswerk te doen. Maar na er ook thuis over gesproken te hebben besloot ik dat het misschien beter is eerst even niks te doen na Talis. Ik zal waarschijnlijk in eerste instantie wat meer tijd doorbrengen met mijn kinderen en vriendin. Uiteindelijk wil ik wel ergens aan de slag waar ik met mensen kan werken. Bijvoorbeeld als vrijwilliger bij een zorgboerderij of rijden op een buurtbus. Alles is nog vrij en ik voel geen druk. Ook zal ik na mijn werk waarschijnlijk nog geregeld contact hebben met collega’s. Met sommigen ben ik bevriend geraakt. Het was een mooie tijd, waar ik fijne herinneringen aan heb.’

Tekst: Sander van Vooren. Foto: Peter Saras

Vier keer per week tijd voor een praatje

Veel mensen overkomt het: door het wegvallen van directe familie, geen werk meer hebben of anderszins dreigt eenzaamheid. Bij de *Vincentius Vereniging Nijmegen* in Meijhorst is er vier keer per week een plek om in contact te komen met anderen, om een praatje te maken.

Daarnaast komt het volgende probleem er alweer aan. Door de komende winter(s) met de hoge stookkosten zullen velen mogelijkheden zoeken om thuis de kachel korte of langere tijd uit te zetten. Ook dan zijn mensen die behoefte hebben aan een (warme) plek en een praatje welkom.

Vestiging in Dukenburg

De Vincentius Vereniging in Meijhorst geeft die mogelijkheid, zo vertelt Henk Platenburg die samen met zijn vaste hulp Sandra Lange-raar de vestiging van Vincentius op Meijhorst 14-00 runt. De bijna tachtigjarige Henk woont al langer in Meijhorst, de laatste elf jaar in de Meiberg. Ongeveer vijf à zes jaar terug is hij bij de Vincentius Vereniging Nijmegen begonnen in de vestiging aan De Voorstenkamp, een enkele keer was hij te vinden in de hoofdvestiging in de Horstacker.

Toen anderhalf jaar geleden, na de corona-tijd, ook in Dukenburg en zelfs in Meijhorst een vestiging zou komen werd Henk gevraagd deze te runnen. Dit was precies in het straatje van Henk en natuurlijk wilde hij dat.

Soep en altijd koffie

Henk startte met twee openingsmomenten, op de woensdagmiddagen van 13.00 tot 15.00 uur met een spelletjesmiddag en op de vrijdag van 11.00 tot 13.00 uur met (verse)soep en wat extra's. De spelletjesmiddagen werden vaak praatmiddagen, Sandra valt hier meteen bij met 'Kwebbelmiddagen hoor.' Gezelligheid troef dus... De behoefte is er groot genoeg voor, want gemiddeld zijn er vijftien tot twintig personen. De sfeer is altijd goed. Henk waakt er wel over dat dit zo blijft. Hij kent de mensen in Dukenburg en zal met vriendelijke hand dit sturen. Verder blijft iedereen welkom.

Sinds een paar maanden is ook de weggeefwinkel in hetzelfde pand gevestigd. Twee middagen in de week is de winkel geopend: dinsdag en donderdag van 14.00 tot 16.00 uur. Op deze momenten is iedereen ook in de ruimte van Vincentius welkom. Hierdoor is er vier keer per week tijd voor een praatje en kopje thee of koffie. Voor de soep en koffie wordt geen geld gevraagd, maar er staat wel een pot-

Henk Platenburg

je op tafel waar iedereen vrijblijvend wat geld in mag doen.

Maaltijden

Elke vrijdag komen er veertig maaltijden die in de vestiging Horstacker zijn bereid naar Meijhorst. Voor 2,50 euro kan men die afhalen tussen 11.00 en 13.00 uur. Op is op. Tot maximaal vier maaltijden kan men op vrijdag kopen. Toen de redacteur op de koffie was had men de keus uit rijst met sperziebonen en rundvlees, macaroni met groente en een vleestwist, witlof met gebakken aardappeltjes en varkensvlees en bloemkool met gehakt en aardappeltjes.

Loop eens binnen

Nieuwe mensen zijn van harte welkom, vertelt Henk. Maar soms is de drempel toch wat hoog. Henk is blij dat Harm Jan van der Veen vanuit de contacten in de stichting *Hart voor Dukenburgers* regelmatig nieuwe mensen bin-

nenbrengt. Laatst nog met de week van de ontmoeting legt hij uit.

Ook voor doorstroommogelijkheden naar een normale baan kan de Vincentius Vereniging helpen. Henk vertelt vol trots over de Poolse Izabella die lekkere soep maakte in Meijhorst en die nu in de keuken van Horstacker werkt. Deze keuken is onderdeel van het leer-werkbedrijf van Vincentius en zo kan Izabella straks doorstromen naar een normale baan.

Het afscheid was met een: 'Als je elkaar wilt verstaan ben je overal welkom.' We gaan zeker nog een keer koffiedrinken.

Je vindt de ontmoetingsruimte met Henk op Meijhorst 14-00 onder flat Schuijlenburch. Meer informatie Vincentius Vereniging Nijmegen. Telefoon (024) 844 00 95. WhatsApp 0031 6 24 66 33 30. Mail info@vincentiusnijmegen.nl.

Tekst en foto: Peter Saras

Waar zijn ze gebleven?

Mogelijk vragen mensen het zich wel eens af: waar zijn de vliegen, de wespen, de fruitvliegjes en de muggen gebleven nu het buiten kouder wordt en de dagen korter?

Een enkele trage bromvlieg of een verdwaalde mug kan ook in herfst en winter nog wel eens opduiken als je net lekker op de bank zit, maar de aantallen die in de warme maanden voorkomen zie je toch niet. Een aanwijzing naar het verblijf van insecten in de winter vind je in hun voorkeuren.

Als voorbeeld nemen we de vlieg, de gewone huisvlieg zoals we die allemaal wel kennen. De beste omstandigheden voor vliegen zijn dezelfde als de situaties die mensen plezierig vinden. Lekker warm, zo tussen 20 en 24 graden, natje en droogje in de buurt, een rustig plekje zonder vijanden. Het natje en droogje doen ook denken aan menselijke wensen:

graag lekker zoet, bij voorkeur met alcohol erin en aangenaam ruikend.

In de natuur zijn die omstandigheden vooral in de zomer en in warme lente-en herfstmaanden te vinden. Rottend fruit dat gist en waar alcohol in zit, zoete bessen, rottend vlees om vliegencieren oftewel maden in af te zetten en verder bijna alles wat mensen eten is voor vliegen ook interessant als voedsel.

Behalve van restjes bier, wijn en limonade houden vliegen van vocht waar mensen helemaal niet aan moeten denken: traanvocht en zweet van paarden en koeien waarin vocht en mineralen zitten die vliegen nodig hebben. Hoe minder vocht er in plassen of watertjes in de buurt is, hoe meer de vliegen afhankelijk zijn van het vocht van grote dieren. Denk aan de ogen vol vliegen van dieren in de weilanden die met gezwiep van de staart nog wat kriebelende lastposten proberen te verjagen.

Als het te koud wordt voor vliegen om buiten te zijn zoeken ze een droge en rustige plek op om te overwinteren. In spouwmuren, onder dakpannen, mogelijk op zolder. Ze wachten in winterslaap het volgende voorjaar af. Er zijn vliegen die in grote groepen bij elkaar gaan zitten en in een keer in de lente uitvliegen: clustervliegen. Menigeen is zich op een warme dag rot geschrokken als het hele raam in een keer vol met zwarte vliegen zit.

Ook bijen doen het in de winter kalm aan. Veel bijen sterven voordat het winter is en de overblijvers kruipen dicht bij elkaar om warm te blijven in een holletje onder de grond. De honing die ze verzameld hebben dient als reservevoedsel.

Muggen houden net als vliegen een winterslaap. Een vochtige kruipruimte of een andere natte, liefst zo warm mogelijke plek is voor hen ideaal.

Wespen zie je in de winter eigenlijk niet. De meeste wespen, die van de larven van insecten leven, gaan in het begin van de winter dood door gebrek aan voedsel. Geen bloemen, geen insecten, geen larven, geen eten. De koninginnen overleven de winter wel door in winterslaap te gaan.

Het nieuwe voorjaar betekent voor insecten een nieuw begin. Uitvliegen, verhuizen, zich voortplanten, (voor sommige insecten andere insecten) eten, bloemen bestuiven.

Voor mensen betekent de lente vaak de aanschaf van een nieuwe verse vliegenmepper. Wist je dat er gaatjes in de vliegenmepper zitten om te voorkomen dat de vlieg, mug of wesp al te snel een donker gevaarte op zich af ziet komen?

Tekst: Els Warringa-Kerkhoff

Foto's: Lex Ienaars

Wist je dat?

vliegen wel 4000 oogjes hebben? Daarmee kunnen ze naar alle

kanten kijken, dus een vliegenmepper die van achteren komt hebben ze snel in de gaten.

Gratis nieuwe bomen aanplanten

Verplanten van boompjes

De natuur produceert ieder jaar een overdaad aan jonge bomen en struiken. Iedere eik, beuk, meidoorn of wilg produceert jaarlijks duizenden zaailingen (jonge boompjes). In de natuur staan miljarden jonge zaailingen, die het op die bepaalde plek in het bos niet redden, niet de gewenste soort voor het bos zijn of met teveel zijn. Ze worden dan door de bosbeheerder versnipperd of weggemaakt.

Maar we kunnen die mini-boompjes natuurlijk ook verzamelen en op een andere plek terugplanten. Sinds maart 2020 werken Urgenda, Caring Farmers en MEERGroen in de organisatie MeerBomenNu samen om op die manier bomen te verplanten. Het streven is om deze winter 1 miljoen bomen gratis ergens te planten.

Knie- tot manshoogte

Het werkt als volgt. Een groep vrijwilligers 'oogst' de zaailingen. De oogst kan door iedereen worden opgehaald om te planten. En het mooie is, het is gratis! Het oogsten kan alleen gebeuren als de terreinbeheerder toestemming geeft. Die is vaak gemakkelijk te overtuigen, omdat je met het oogsten in feite helpt met beheren van het terrein. De lengte van de oogst is van knie- tot manshoogte, groot genoeg om kans te maken om aan te slaan en klein genoeg om te vervoeren. De mooiste exemplaren laat je in het bos staan. De oogst kan direct naar mensen of organisaties die ze meteen kunnen planten. Als er nog geen bestemming is worden de boompjes gesorteerd naar boomsoort, worden ze gelabeld en worden er bundels (van 15 tot 25 stuks) van gemaakt. De bundels worden dan vervoerd naar een tijdelijke locatie: een bomenhub. Iedereen kan meedoen: bedrijven, burgers, boeren, gemeenten, scholen, scouting. De maanden om te planten: november tot maart.

In de buurt is er een bomenhub in het Vogeltesbos, Sint Jacobsweg 8 in Malden.

Minder CO2

Meer bomen planten is een mooie manier om de klimaatverandering tegen te houden, meer bomen betekent minder CO2 en meer zuurstof. Je kunt de biodiversiteit helpen herstellen en het is een handelingsperspectief voor iedereen die zich zorgen maakt om het klimaat: je kunt echt zelf iets doen.

Vrijwilligers

Er is behoefte aan vrijwilligers. Dat kunnen allerlei vrijwilligers zijn: er zijn er die de handen graag uit de mouwen steken, die willen coördineren, mensen die contacten hebben met gemeenten en grondeigenaren, ecologen, maar ook chauffeurs met een auto mét trekhaak. Iedereen kan zich als vrijwilliger opgeven. Organisaties met veel vrijwilligers zoals het IVN Natuureducatie hebben zich ook bij MeerBomenNu aangesloten. Bij het IVN zijn bijvoorbeeld vrijwilligers die in de natuur werken en in contact komen met zaailingen die afgevoerd of versnipperd worden.

Bomenplanner

Als je zaailingen wil oogsten of planten kun je terecht bij een online Bomenplanner. Je kunt je aanmelden op <https://bomenplanner.meerbomen.nu/>. Je kunt daar oogstlocatie of plantlocatie aanmelden. Als je je aanmeldt als vrijwilliger vul je je persoonsgegevens in en geef je aan of je oogster, planter, oogstbegeleider, organisator wil zijn. Je kunt ook aangeven of je in bezit bent van een eigen spade of bats, een kruiwagen of aanhangwagen hebt, en of je een (elektrische) auto met trekhaak in de aanbieding hebt.

Tekst: René Koene. Foto's: John van Loon

Haiku

de boom geeft zich vol
overgave bloot, op grond
van wederopbloei

Ettina J. Hansen, 2017

MeerBomenNu

Stichting MEERGroen heeft 13 jaar lang op kleine schaal en met succes zaailingen uitgespit en op andere plekken in Haarlemmermeer uitgeplant. In maart 2020 nodigde MEERGroen Urgenda uit om mee te denken over een mooie bestemming voor zo'n 50 duizend zaailingen die door hun vrijwilligers waren verzameld tijdens natuurbeheer. Urgenda mailde naar de Caring Farmers en twintig boeren meldden zich direct. Binnen drie weken was het geregeld: 50.000 jonge bomen en struiken kregen een plek op het platteland. Dat smaakte naar meer! 'Volgend jaar een miljoen', spraken de organisaties af, en MeerBomenNu was geboren. Zie: www.meerbomen.nu.

JC Staddijk deel 5

Wie kent hem niet?

De namiddag valt over Tolhuis, ik struin wat door de straten en voel de wind over mijn gezicht blazen. Voor me loopt een jongetje, zijn been trekt iets. Hij loopt naast een oude, frêle dame in potloodventerjas. Hippe mensen noemen dat een trenchcoat.

'Rekenen gaat al best aardig', zegt ze. 'Ga zo door, en je kan naar de havo.'

Ik zie het jongetje voorzichtig knikken, waarna er een voorzichtige ja langs zijn lippen trekt. Voorzichtig wandelen ze voorbij aan het speeltuintje, lopen ze voorbij het raam van een rijtjeshuis waartegen een KOZP-poster is geplakt.

'Wat vind jij eigenlijk?', vraagt de juf.

'Waarvan?', vraagt het jongetje.

'Van dat hele gebeuren over je weet wel, Sinterklaas. Of nouja, zwarte piet', zegt de juf terwijl ze haar handen beweegt, alsof haar woorden tekortschieten.

Het jongetje zwijgt en blijft doorlopen.

'Je hoeft er niet over te praten, als het te gevoelig is', zegt ze vriendelijk. 'Kijk daar, die poster tegen dat raam, er staat Kick Out Zwarte Piet op. Iedereen denkt met jullie mee, staat aan jullie zijde en...'

Nog voor de juf haar zin kan afmaken, staat het jongetje stil. Hij opent zijn mond en begint te spreken.

'Het is precies hetzelfde, het is bijna zoals vroeger', zegt hij.

'Hoe bedoel je? Zwarte piet is toch racistisch, het is goed dat hij verdwenen is.'

'Natuurlijk is het goed dat hij er niet meer is', zegt hij. 'Maar door de discussie krijg ik ieder jaar dit soort vragen, over hoe ik erin sta, over hoe ik me voel. Iedere december word ik herinnerd aan hoe ik eruitzie, aan mijn huidskleur. Ik word herinnerd aan het feit dat ik anders ben.'

Chard van den Berg

(Foto: Jacqueline van den Boom)

Meiden in JC Staddijk, links Bea de Ruijter, eind jaren 80

Vrouwen eisen hun plaats op binnen Jongeren centrum Staddijk

Jongeren centrum Staddijk was veertig jaar lang een beeldbepalende voorziening in Dukenburg. Eind 1976 opende het zijn deuren, eind 2016 was het voorbij. In een serie praat de Dukenburger met mensen die een belangrijke rol hebben gespeeld. Gids in de serie is Wil van Cleef, zonder twijfel de bekendste medewerker van JC Staddijk.

De Dukenburger sprak met twee vrouwen die veel voor het jongeren centrum hebben betekend. En met twee mannen die de ontwikkelingen waar het deze keer over gaat van dichtbij hebben meegemaakt. De nadruk op de plaats die vrouwen voor zichzelf begonnen op te eisen. In de eerste jaren (vanaf 1976) waren het vooral mannen die er kwamen en voor wie er activiteiten waren. Er kwamen wel meiden mee, maar de jongens overheersten. Het rollenpatroon was standaard. Geleidelijk veranderde dat. Allereerst laten we twee vrouwen aan het woord die deze verandering van dichtbij meemaakten en er ook actief bij betrokken waren.

Bea de Ruijter begon in 1986 als meidenwerkster. Uiteindelijk werd ze coördinator van Jongeren centrum Staddijk. Een van de eerste zaken die aangepakt werden was de slechte

bereikbaarheid van de voormalige boerderij op de Staddijk. Er was nauwelijks verlichting en voor veel meiden voelde het als onveilig. Mede dankzij de toenmalige wethouder Annie Brouwer kwam er extra verlichting. Vanaf haar komst kwam er een meidenclub die eigen activiteiten had, zoals een popcursus en een fotografie cursus. Voor de popcursus was de belangstelling zo groot dat er direct een wachtlijst moest worden aangelegd. 'Daarnaast kwamen er ook roldoorbrekende activiteiten, zoals een autosleutelcursus voor meiden. In een later stadium kwamen er nog andere activiteiten bij: fotografie met een doka, jazzballet, tatoeage en fitness. Er was ook een avond specifiek voor meidenfitness. Daarnaast thema-avonden over drugs en seksuele voorlichting', aldus Bea.

Vergadering publiciteitsgroep met Anita, 2009

Anita Derksen voor het pand van Jongerencentrum Staddijk, 23 april 2009

Een tijdje was ze wat minder betrokken bij het jongerencentrum. Maar rond 2008 - er was toen sprake van overlast in het jongerencentrum de Boerderij in Meijhorst - kwam ze nog voor een periode terug. Staddijk was toen de locatie waar een deel van de overlast gevende jongeren naar uitwek. Inmiddels werkt Bea bij de gemeente Nijmegen in een ondersteunende functie, voor het stadsdeel Lindenholt speciaal gericht op volwassenen en ouderen.

Anita Derksen was actief als stagiaire, vrijwilliger en later ook als betaalde kracht in het jongerencentrum. Ze was betrokken bij de swing-, publiciteits- en cafégroep. Later was ze ook verantwoordelijk voor de programmering en de concertwerkgroep. 'Als stagiaire draaide je regelmatig alleen. Je kreeg veel verantwoordelijkheid waar je ook veel van leerde.' De concerten gingen vaak tot 02.00 uur door. Daarna moest er opgeruimd en de kassa opge maakt worden. Vervolgens kwam de nazit die wel tot 04.00 uur kon duren. Die was ook heel belangrijk voor de sociale contacten. Anita: 'De mensen die er daar vaak kwamen werden echte vrienden. Er zijn zelfs veel huwelijken ontstaan.' Anita maakte een uitgebreid stageverslag over de jaren 1990/1991. Dit kreeg uw redacteur ter inzage. Ook in die periode dreigden er al gemeentelijke bezuinigingen, zo valt onder andere te lezen. Daarnaast blijkt dat Anita ook in de organisatie zat van de talentenjacht *de Roos van Nijmegen*. En dat een openluchtfestival niet door kon gaan omdat de gemeente geen vergunning gaf na een klacht van een bewoner over eerdere geluidsoverlast. 'Dukenburg zal en moet zeker een slaapstad blijven!', schrijft ze.

Anita is nog steeds jongerenwerker bij Bindkracht10, welzijnscoach en onderhoudt contacten met scholen in het voortgezet onderwijs.

Pim Willems is in 1984 als vrijwilliger betrokken geraakt bij Staddijk en werd later ook stagiair. Hij heeft de swinggroep gestart. Hij begeleidde hierin de vrijwilligers die onder andere bardiensten draaiden en de publiciteit verzorgden voor wekelijkse optredens van regionale bands. Dit hield in: affiches ontwerpen en zelf drukken en stukjes voor de krant schrijven. Later was hij ook betrokken bij de organisatie van modeshows en een catwalk die werd georganiseerd met andere organisaties zoals Doornroosje. Hij merkte dat de sfeer wel anders en diverser werd naarmate de vrouwen hun plaats steeds meer opeisten. Op dit moment is hij facilitair medewerker bij de afdeling vastgoed, sport en accommodaties van de gemeente Nijmegen.

Vergadering van de swinggroep met rechts Pim Willems, tweede helft jaren 80

Ton van Bakel rond 1990

Ton van Bakel, van 1984 tot 1991 coördinator in het jongerencentrum, kwam al enkele keren eerder aan het woord in deze serie. Zijn credo, ook voor de meiden die hun plek opeisten, was: 'Geef ze het vertrouwen, dan krijg je ook het vertrouwen.' Je kon ook voor meiden veel betekenen als het gaat om emancipatie, zo constateerde hij. Doordat ze zelf zaken organiseerden, maar ook door het voeren van individuele gesprekken, kregen ze meer zelfvertrouwen en een positiever zelfbeeld. 'Ik ga toch maar doorstuderen', hoorde hij nog wel eens van meiden die eerst dachten dat niet te durven of kunnen.

Tekst: Toine van Bergen en René van Berlo
Foto's Anita Derksen: Ron Disveld
Overige foto's: collecties Bea de Ruijter, Ton van Bakel en Wil van Cleef

Per fiets van Berlijn naar Nijmegen

Deze keer geen verhaal over volleybal, badminton of wielrennen, alhoewel dit artikel te maken heeft met fietsen, maar dan op een recreatieve manier.

Nederland is een land van bijna 18 miljoen inwoners, met ongeveer 23 miljoen fietsen, waarvan 3,4 miljoen e-bikes volgens cijfers uit 2021. Dan kun je spreken van een fietsland. De fiets wordt in Nederland gebruikt voor woon-werkverkeer en recreatie. Dan zijn er nog de mannen en vrouwen, zo'n kleine 900 duizend, in strakke outfit, die zich in hun vrije tijd bezighouden met de racefiets. Het aantal vrouwen stijgt snel. Het gebruik van de fiets is duidelijk toegenomen de laatste jaren, zeker omdat het bij uitstek geschikt is voor de broodnodige beweging die bij sommigen nog wel eens ontbreekt.

Een sportief stel

Helmut Brockmeyer en zijn vriendin Christa zijn sinds een aantal jaren liefhebbers van de fiets als dagelijks vervoersmiddel, maar ook voor het maken van vakantietochten in binnen- en buitenland. Om een indruk te krijgen van hun fietstochten ben ik bij ze geweest. In een leuk enthousiast gesprek was het mij duidelijk dat er veel plezier te beleven valt met fietsen, zeker als het een fietsvakantie is. Helmut en

Christa hebben met deze vakanties, in coronatijd, al veel gezien.

Externsteine in het Teutoburger Wald

Het sportieve is bij Helmut aangewakkerd nadat hij op zijn 62^e jaar vervroegd met pensioen ging. Hij is gaan hardlopen, eerst bijvoorbeeld een rondje Berendonck, wat ook leuk is trouwens. Hardlopen deed hij later op diverse plaatsen in de wereld. Zoals een 100-kilometertocht door de woestijn in Senegal. Of in Omsk in Siberië. Daar heeft hij naast een hardloopwedstrijd ook aan winterzwemmen gedaan bij -20 graden Celsius.

Een ander hoogtepunt was de Marathon van New York die hij op zijn zeventigste gelopen heeft. Geen 'toptijd' zei hij, maar belangrijk was het uitlopen en dat is hem gelukt.

Fietstochten en aanleiding

Fietsen is een alternatief geworden voor het hardlopen en fietsen op een e-bike is langer vol te houden. Gelopen wordt er nog steeds, maar dat is meer een stevige wandeling in de omgeving. Aanleiding om meer te gaan fietsen was ook dat er minder gebruik gemaakt hoefde te worden van auto en vliegtuig om met vakantie te gaan. Een andere aanleiding was het project *Ring-ring* van de gemeente Nijmegen. Deelname was laagdrempelig. Op een app werden de gefietste kilometers bijgehouden en daarmee het fietsen extra aangemoedigd. De app is nog steeds actueel, maar de subsidie die men eerst ontving voor elke gefietste kilometer is

Oost en west weer één

er af. Deze gemeentesubsidie was toentertijd bedoeld om wijkgerichte activiteiten te organiseren.

Omdat tijdens corona verre vakantie-reizen niet meer gemaakt konden worden, werd steeds vaker de fiets gebruikt als vakantie-voermiddel. Boekjes over fietstochten in Nederland werden aangeschaft, om zodoende eens verder weg te kunnen gaan dan in een straal van enkele kilometers in de omgeving van thuis. Onderweg werd overnacht op adressen van *Vrienden op de fiets*. Dat zijn vaak zelf fietsthebbers die een of meer kamers vrij hebben. Als lid van deze organisatie kun je een kamer boeken voor een redelijke prijs, inclusief ontbijt. Via LF-routes (langeafstand fietsroutes), een landelijk netwerk van fietsroutes over bestaande en bewegwijzerde routes, werd in drie jaar tijd 14 duizend kilometer afgelegd.

Nieuwe uitdaging

In de winterperiode wordt inspiratie opgedaan en worden plannen gemaakt voor de zomer. Het werd afgelopen jaar (2022) een fietstocht van Berlijn naar Nijmegen, onderdeel van de Europa Radweg R1. Dit is een langeafstand fietsroute gelegen tussen Boulogne-sur-Mer, omgeving Calais, in Frankrijk en St. Petersburg in Rusland, en is 3200 km lang. Deze tocht kan in delen worden gefietst. Het is een bewegwijzerde route, maar een routekaart is wel noodzakelijk. Het Duitse deel van de tocht loopt deels langs de Harz en het Teutoburger Wald over redelijk tot goed begaanbare, rustige fietspaden en weg van de drukte.

De tocht

Deze bestond uit twee perioden. Op 29 juni 2022 stapte het sportieve stel in Emmerik in de trein naar Berlijn en van daaruit werd in tien dagen naar Hannover gefietst. In het eerste deel van hun tocht werd een gedeelte van de Berliner Mauerweg gefietst. Deze kenmerkt het verloop van de voormalige DDR-grens met West-Berlijn. Langs de Mauerweg zijn talloze resten van de muur, wachttorens en andere bezienswaardigheden te ontdekken. In Hannover

Christa en Helmut bij de Brandenburger Tor in Berlijn

werd de trein genomen om voor een korte onderbreking van de reis naar huis te gaan.

Na een onderbreking van twee weken werd op 25 juli de reis weer vervolgd. Met de trein eerst terug naar Hannover en dan per fiets richting huis. Het reizen met de trein was in Duitsland tijdens de zomermaanden goedkoop. Een maandkaart met onbeperkt reizen kocht je voor 9 euro per persoon.

Voor Helmut, geboren in Gütersloh, was het bijzonder dat zijn geboortestad aan de Europa-

1000-jarige eik

radweg R1 ligt. Op deze manier werd een stukje nostalgie beleefd, zoals bij de fabriek van Miele, producent van huishoudelijke apparatuur. In zijn jonge jaren heeft hij hier nog vakantie-werk gedaan. Ook het huis van zijn oma stond tegenover de fabriek, maar is inmiddels gesloopt. Bij de fabriek is tevens het museum van Miele gevestigd dat veel laat zien van wat daar gemaakt werd door de jaren heen.

Oude eik

Op de fietsroute werd midden in het bos de 1000-jarige eik herontdekt. Met een schoolreisje is Helmut vroeger naar dat bos geweest. Inmiddels is door ouderdom de boom hol van binnen. Als bescherming is de stam bespannen met gaas. Daar hangen nu allerlei slotjes van verliefde stellen aan.

Tijdens de hele tocht werd voor redelijke prijzen overnacht in Gasthöfe en onderweg was altijd een lunchpakket bij de hand. Gedurende de tocht was het weer soms wat wisselend met een beetje regen, maar over het algemeen was het prima weer om te fietsen.

Weer thuis

Op 1 augustus 2022 werd de reis, waar je avontuurlijk voor ingesteld moet zijn, afgesloten en hadden Helmut en Christa in twee perioden, waarbij dagelijks een deel van de route werd gefietst, veel gezien en circa 1200 kilometer afgelegd.

Tekst: Wil Rengers. Foto's: Helmut Brockmeyer

Klaasmarkt en Feest van het Delen

Spreekstalmeester

Vele jaren geleden was de indrukwekkende Sint Stevenskerk niet enkel een gebedshuis. Vrijwillige gidsen van nu weten te vertellen dat de kerkvloer vroeger ook ruimte bood aan markten, plechtigheden, festiviteiten en vooral ontmoetingen. De drukte in de kerk was groot, dus kwamen allerlei mensen elkaar tegen. Op enig moment kreeg de van oorsprong katholieke kerk een protestantse signatuur.

Sint Steven van Dukenburg

Tillen we bovenstaande historische feiten over naar vandaag-de-dag in Dukenburg, dan is de Ontmoetingskerk de Sint Steven van ons stadsdeel. Waarbij ontmoeting – de naam van de kerk zegt het al – superhoog in het oecumenische (katholiek én protestants) vaandel staat. Het hele jaar door kunnen mensen elkaar treffen op legio momenten, niet alleen tijdens vieringen. Raadpleeg de website en er ontrolt zich een scala aan mogelijkheden.

Oliebollentraditie

Eén evenement waar echter iederéén op af- en elkaar tegen- komt, is de Klaasmarkt. Intussen twee keer per jaar kan iedereen hier tweedehandskoopjes scoren. De editie van 11 november 2022, een dag met het mooiste herfstweer van de wereld, had de meeste traditionele ingrediënten in huis voor weer een succesvol verloop. Toch was het deze keer bijzonder en een beetje weemoedig. Voor een groot aantal vrijwilligers, allen een dagje ouder geworden, was dit hun laatste Klaasmarkt. Als vanouds hadden zij zich in de maanden (licht), weken

(meer) en dagen voorafgaand (enorm) ingespanssen, voor de hectische markt op vrijdag; om er een gezellige en aantrekkelijke gebeurtenis van te maken. De vertrekkende medewerkers werden respectvol uitgezwaaid nadat ze eerder in de middag eindelijk pas op de plaats konden gaan maken. De ‘markt’ dag ging nog even door in het licht van de naamdag van 11 november: Sint Maarten. Het *Feest van het Delen* werd eenmalig gehouden om het restant van de marktgoederen zo goed mogelijk aan belangstellenden mee te geven. Het kinderkoor zong toepasselijke liedjes en er was de inmiddels traditionele lampionnetocht.

Zorgen

Zoals de machtige Sint Steven tijden van tegenspoed kende, zo heeft ook de Ontmoetingskerk te doen met zorgen. Eén daarvan is het voortzetten van de Klaasmarkt die drijft op de inzet van vrijwilligers. ‘Personeelstekort’ is ook hier het spook van na de covid-pandemie. Om verder te kunnen met een Klaasmarkt in een eventueel nieuwe aantrekkelijke opzet, zijn zonder meer helpende handen nodig. Gaandeweg zijn er minder vergadermomenten geweest dan jaren geleden. De praktijk heeft een volwaardig draaiboek opgeleverd, waarmee zeker kan worden doorgestart. Hulp aan goede, frisse ideeën is ook welkom. Wie zich voelt aangesproken of zelfs dolenthousiast is, kan mailen met: vrijwilligerszaken@ontmoetingskerk.net.

Tekst: Hette Morriën. Foto's: Peter Saras

Boekenbuit

Vincent gaat voorop

Kinderkoor Dukenburg

Modeshow

Kunstenares Anita

Start lampionnenoptocht

Modeshow

Komt de wijkmanager weer terug?

Het is al weer enige tijd geleden dat de gemeente - zonder enige vorm van voorafgaand overleg met bewonersorganisaties en/of instellingen - op de eerste dag van de vakantie had aangekondigd dat per 1 september het fenomeen wijkmanager per direct werd geschrapt en vervangen door een ambtelijk driemanschap per stadsdeel. Dat alles volgens de slogan: bewoners zijn er voor het stadhuisambtenarenapparaat en niet andersom.

Jammer genoeg moest er dus per direct afscheid worden genomen van deze wijkmanagers, waarmee in de wijken en zeker in Dukenburg uitstekende ervaringen waren. Korte lijntjes, direct aanspreekbaar, beschikkende over een uitstekend netwerk binnen de gemeente, vele, vele uren actief van vroeg tot laat en ga zo maar door. Dukenburger van het jaar word je niet zo maar, onze wijkmanager Dukenburg dus wel!

Mogelijk heb ik wat gemist, maar waar is de evaluatie van die 'brilljante ingreep' te vinden. In onze Dukenburger. Tot op heden dus niet, alleen grote stilte. Het zou prettig zijn als de gemeentelijke diensten en/of de bewonersorganisaties ons hierover zouden informeren.

Heel wat anders. Het winkelcentrum in Zwanenveld is na enkele jaren en heel veel geld ingrijpend opgeknapt - waarvoor hulde - en er is goed nagedacht over de wensen van het publiek. Neem de vele bankjes en tafeltjes, waar gretig gebruik van wordt gemaakt. Natuurlijk en gelukkig komt er nu meer publiek. Maar wel: de vele kinderen op stepjes, die daar doorheen racen. Het wachten is op de eerste botsing. Een fijne feestmaand!

Guus Kroon
(Foto: Jacqueline van den Boom)

Waar gebeurd

Uit de geschiedenis van ruim 50 jaar Dukenburg

De kerstdis

Ver voordat Hara Fit & Fun het door de Keuringsdienst van Waren leeg achtergelaten pand op de hoek van Meijhorst 60^e straat en de Van Apelterenweg als basis kreeg, hield de KvW een open dag voor iedereen.

Het was enkele weken voor kerst. Bezoekers konden genieten van het uitzicht aan de achterkant van het mooie gebouw op de waterpartij die later de naam Grand Canal zou krijgen, met dank aan een Meijhorst-bewoner. Het interieur van de KvW-etages was overzichtelijk en zelfs gezellig ingericht. De nieuwsgierigen onder de Dukenburgers keken hun ogen uit. Ook kregen zij veel en duidelijke informatie. Bijvoorbeeld over speelgoed, dat door de KvW op de plek waar nu kinderopvang Abeltje zit, werd gekeurd op veiligheid. Er was als voorbeeld een pop waarvan de ogen en haren loslieten, de plastic armen en benen lelijke kneuzingen lieten zien, die heel best door de liefhebberde poppenmoeder hadden kunnen zijn toegebracht. Maar ook autootjes, met schroefjes en bandjes die zelfs kleuters zouden kunnen inslikken; dit soort dingen werd uit en te na onderzocht. In één van de ruimtes een etage hoger werden levensmiddelen aan keuring onderworpen. Voor de open-dag-gasten was er een hoek ingericht met daarin bakken vol

poederachtige of vaste materie, waarvan men mocht raden wat het was. Er was een prijs aan verbonden voor degene(n) die de 'waren' herkennen of goed wisten te raden. Laat dat deze stukjesschrijver nou toch overkomen! Allesbehalve een keukenprinses was de uitdaging tot en met de paneermeel gesneden koek. Jaja, gesneden gok! Maar goed gegist hoor, dus kom maar op met die prijs. Die werd een week later aan huis bezorgd met *tada*: een hazenrug. Lieve hemel, een beetje kok zou een vreugdesprong gemaakt hebben, zo'n lekkerbekje voor de kerst. Maar deze prijswinnares moest er alle kookboeken (internet was nog niet ingeburgerd) op naslaan om een eenvoudig recept te vinden. Het resultaat? De aanbevolen groenten en saus redden de maaltijd, want die overheerlijke hazenrug, helemaal bereid volgens de voorschriften, was zo taai als schoenzolen. Met kerst kun je soms ook beter kiezen voor een simpele dis. Zelfgemaakte soep, een kleurig opgemaakt voorafje of andere antipasti en daarna het favoriete familiehoofdgerecht met tot slot een toetje-van-jewelste van de keukenbrigade zelf. Zonder stress en zonder paniekaanvallen, dan is het pas feest. De samensteller van deze rubriek wenst alle lezers een smakelijke kerstdis toe.

Tekst: Hette Morriën. Foto: Getty Images

De picknicktafel

Sinds kort staat er een picknicktafel op het middenterrein van de maisonnettes in Lankforst. Als het aan Paul Geurts van woningcorporatie Woonwaarts ligt mag er nog een picknicktafel bij komen. En dat zou zo maar eens kunnen gebeuren.

Want op zaterdag 12 november was op de bewonersmiddag geen plekje meer vrij. Met een kopje koffie of thee aangevuld met pepernoten, kwam het gesprek tussen bewoners snel op gang.

Deze bewonersmomenten en gesprekken zijn mogelijk gemaakt door woningcorporatie Woonwaarts en welzijnsorganisatie Bindkracht10. Hannah Wiersinga begeleidt vanuit Bindkracht10 elke tweede zaterdag van de maand deze bijeenkomsten. Op een laagdrempelige manier kunnen dan veel zaken besproken worden. Maar ook simpel 'je ei kwijt kunnen' hoort hierbij.

Wisselwoningen

De werkzaamheden aan de huizen zijn zwaar en langdurig en zorgen voor nogal wat impact. Er kwam behoorlijk veel breekwerk aan te pas en wanneer ze in jouw huis 'klaar' waren ging het proces een deurtje-verder-doen gepaard met de nodige geluids-, tril- en stofoverlast. En bij de volgende huizen werd jouw balkon een werkmensen-snelweg.

Ook liep de planning en daarmee het afspraken maken wanneer ze bij jou binnen zouden komen niet altijd goed. Dit kwam onder andere door te late levering van het materiaal en personeelstekort. Om de bewoners te ontlasten

waren er door de woningcorporatie *wisselwoningen* ingericht.

Een echtpaar gaf aan dat ze een half jaar gebruik hadden gemaakt van zo'n wisselwoning. Omdat beiden een visuele handicap hebben was de keuze gemaakt om min of meer te verhuizen voor een tijdje naar een andere (leegstaande) woning. Ook het veiligheidsaspect voor hen beiden telde hier mee. Aan de picknicktafel vertelden ze er meteen een nieuwe start van te maken. Na 24 jaar in Lankforst en in deze maisonnette, hebben ze nu nieuwe meubels uitgezocht. Sinds kort zijn ze terug in hun *eigen huis*. 'Een nieuwe start in een vertrouwde omgeving. Dicht bij de bushalte en op loopafstand van het winkelcentrum. Zoals we gewend zijn', vertelt de echtgenote.

Verhuizen

Een andere bewoonster vertelt dat ze de laatste is die in het maisonnetteblok aan de 46^e straat woont dat gesloopt gaat worden. Ze moet nog even volhouden. De voor haar gereserveerde woning was nog niet bewoonbaar en gezien de problemen in deze woning is ervoor gekozen om een andere woning klaar te maken. Begin december hoopt ze te verhuizen. De geplande sloop van het woonblok aan de 46e straat dreigt nu wel iets vertraagd te worden. En dit is maar één van de bewoners met zorgen en onzekerheid. Veel kleine problemen en onzekerheden die spanningsverhogend zijn en waar 'erover kunnen praten' heel belangrijk is.

Luisterend oor

Hannah is als vast contact van Bindkracht10 in dit project een luisterend oor voor allen. Ook

al is het inmiddels druk aan de picknicktafel, met een enkel woord en een geruststellende blik in haar ogen weet ze volle aandacht en vertrouwen te krijgen. Het praten over problemen (en die zijn er) ook al is er vaak niet direct een oplossing voor, kan heel goed helpen. De woonconsulent van Woonwaarts en Hannah zijn daar voor aanvang van de werkzaamheden al mee begonnen. 'We hebben voor het begin al met 109 van de 120 huishoudens gesprekken gevoerd', vertelt ze.

Sloop

De overlast is nog niet voorbij. Begin 2023 wordt het woonblok aan de 46^e straat gesloopt en komt hier nieuwbouw. Ook die tijd moet niet onderschat worden, alleen al het vele bouwverkeer. Het zal dus nog wel even duren eer er 's morgens rustig uitgeslapen kan worden.

De bewonersbijeenkomsten gaan maandelijks door en in januari probeert men een winterbarbecue te organiseren. Voor andere ideeën staat men open. Hopelijk komen er elke keer nieuwe gezichten bij aan tafel. Hannah zorgt wel voor de koffie en thee.

Vernieuwen openbare ruimte

Ondertussen is het wel tijd om langzaam na te denken over de openbare ruimte in dit wijkje. Hoe het groen behouden of zelfs uitbreiden en waar komen de speeltoestellen?

En hoe krijgt de picknicktafel een waardevolle vaste plek?

Tekst en foto: Peter Saras

Decemberruitjes

In deze donkere, maar verlichte en feestelijk versierde maand gaan ongetwijfeld meerdere Dukenburgers een dagje of langer naar elders in de buitenwereld. Familie- of vriendenbezoek rond de feestdagen, of een weekendje weg, soms gewoon een dagje met openbaar of eigen vervoer naar een evenement. De Dukenburger deed een willekeurige greep uit het aanbod. Een paar festiviteiten in eigen land, enkele andere over de grens.

WinterWelVaart Groningen

Groningen

In Sappemeer en Zoutkamp (provincie Groningen) gaat op zaterdag 10 december WinterWelVaart 2022 van start. Het weekeinde daarna (16, 17, 18 december) vindt de vijftiende editie van dit evenement plaats in de boeiende stad Groningen. WWV is hier één van de meest gefotografeerde feestelijkheden. Meerdere historische schepen die sfeervol verlicht zijn, meren aan in het mooiste stukje binnenstad: de kades van de Hoge, de Lage en

Kleine der A. Aan boord van de schepen, in Museum aan de A (eerder het Noordelijk Scheepvaartmuseum) en in de A-kerk kan de bezoeker zich een weekeinde lang onderdompelen in onder meer muziek, theater, poëzie en andere voorstellingen. Tijden: zaterdag 10.12.2022 in Zoutkamp en Sappemeer, 10-18 uur / vrijdag 16.12.2022 Groningen stad, wintermarkt tot 22 uur, WWV 17-24 uur / zaterdag 17.12.2022, wintermarkt tot 22 uur, WWV 12 tot 24 uur / zondag 18.12.2022: evenement van 12 tot 18 uur.

Lim- en Dukenburg

Sommige Limburgse steden, zoals in het diepe zuiden de hoofdstad van de provincie, presenteren zich als magisch in de kersttijd. Maastricht leent zich hiervoor natuurlijk perfect, maar ook Venlo blijft niet achter. Ook hier zijn er hotelovernachtingen op locaties bij of op korte afstand van de kerstmarkt. Venlo is vanuit Dukenburg heel geschikt om er een dagje uit van te maken. Breng een bezoek aan het Limburgs Museum, recht tegenover het station in Venlo. De tentoonstelling *Mystiek* heeft het magische van de kersttijd, dankzij eeuwenoude, klassiek religieuze collectiestukken: relieken, devotieprenten,

Limburgs Museum

foto's en boeken. De expositie loopt tot medio maart. KunstZinnig is de werkgroep die in ónze Ontmoetingskerk in zaal A en in de Tuinkamer uiteenlopende exposities organiseert. De fototentoonstelling *Het Wachten* omvat een fotoserie uit het gelijknamige boek van Edwin Venema. De begeleidende teksten zijn van Karel Hubert, medeauteur van het fotoboek.

Winter Wonderland Enschede

Overijssel

In een reclameboodschap via Omroep Gelderland roept Enschede dagjesmensen op om de Tukkerse textielstad aan de grens te bezoeken. Met het eindstation van de NS op minimale loopafstand van de winkelstraten en de vele restaurantterrasjes op de Grote Markt, heeft de grootste stad van Overijssel een sterke troef in handen. Ook promoot de radio-reclame het struinen door sympathieke straatjes voor een paskamerestafette (leuke vondst, Enschede Promotie!) in kledingzaken en boetiekjes. 'Enschede biedt grenzeloze mogelijkheden', luidt het. Om te eindigen met 'zoek de grenzen op.' Eerst maar eens via internet: <https://www.uitinenschede.nl/dagjeweg>. Intussen was het historische textielbolwerk een paar jaar geleden Fietsstad van het Jaar. Daar wordt stevig op voortgeborduurd met bijvoorbeeld onlangs de uitdaging naar bewoners toe om voor elke korte rit onder de vijf kilometer de fiets te pakken. Want: • fietsen maakt gelukkig, • het is duurzaam, • het is goed voor de omgeving, • ook voor je portemonnee. Dukenburg zou deze uitdaging naadloos kunnen overnemen! En wat voor de fiets geldt, gaat ook op voor de benenwagen ... In de decembermaand wordt Enschede-centrum overigens omgetoverd in een waar Winter Wonderland. Traditioneel werd eerder een zo groot mogelijke echte kerstboom geplaatst op het Van Heekplein in hartje stad. Zoek de grens dan ook eens op in het nabije oosten van ons land.

Kerst op Texel

Noord-Holland

Zee en strand zijn ook in de decembermaand geliefd bij bezoekers. Zo nodigt Egmond aan Zee iedereen uit om kerstmis te vieren aan het strand. Maak op Tweede Kerstdag een winterse strandwandeling. Boek vooraf een gezellig hotel of appartement, er is keus genoeg. Veel hotels hebben kerstarrangementen. Het kustplaatsje zelf is prachtig versierd. Er heerst een ware kerstsfeer in de straten en naaste omgeving. Noordelijker in dezelfde provincie, via een overstek met de veerpont, zal in de decembermaand ook Texel zich opmaken. Van de website van de Texeler VVV plukte onze redactie de volgende romantische tips: • Heerlijke show bij het diner: geniet van een drie-gangen menu bij Theater & Restaurant de Toegift @Klif 12 van een smaakvolle avond, waarbij je tussen de gangen door, kostelijk vermaakt wordt! • Tijdens de kerstperiode zijn de meeste kerkjes op het eiland prachtig versierd. Zowel de kerk in Den Hoorn als het Zeemanskerkje in Oudeschild zijn tijdens kerst de moeite waard om te bezoeken. In het Zeemanskerkje hangen de beroemde koperen kroonluchters, een geschenk van Michiel de Ruyter. • Op Kerstavond wordt er met inwoners van De Koog en gasten gezongen onder de grote kerstboom op het Dorpsplein. Kom gezellig meezingen of kijken. • De winter is een perfecte periode om wandelingen te maken in het prachtige winterlandschap of om lekker uit te waaien op het strand. Heerlijk de Texelse natuur in en na afloop genieten van een kop warme chocolademelk bij een knapperend haardvuur in een strandpaviljoen. • Het echte kerstgevoel ervaar je in één van de karakteristieke dorpen. In badplaats De Koog zijn elke zondag de winkels geopend en er is ook koopzondag in Den Burg.

Centro Oberhausen in kerstsfeer

Noord-Rijn Westfalen

Uiteraard sprankelt in de donkere decembermaand niet alleen Nederland. In de grensregio én in het overige Duitsland is vrijwel alles Weihnachten wat de klok slaat. Raadpleeg www.NRW-Vakantie.nl voor de details betreffende tijden en welke regelgeving er gehanteerd wordt bij onze oosterburen. Dat maakt de keuze eenvoudiger tussen: • kerstmarkten in een buitengewoon decor / • kerst in burchten en kastelen / • Middeleeuwse kerst / • schaatsplezier tijdens de feestdagen / • kerst in de sfeer van vakwerk-romantiek / • feest in de grote steden. Waarbij je moet denken aan Münster, Keulen, Essen, Dortmund, Aken, Düsseldorf, Oberhausen en Bonn. Zo stoer dat noordelijk van al deze mega steden een stadje met twee keer zoveel inwoners als Dukenburg, de kreet slaakt via de media *Besser nach Bocholt*.

Authentieke kerstbelevissen net over de grens

Tussen 25 november en 21 december 2022 kan de bezoeker op een half uurtje van Winterswijk een winters sprookje beleven. Bocholt is best wel een beetje 'Achterhoeks', maar in december gelukkig op en top Duits, volkomen in de ban van Weihnachten. Vier het mooiste feest van het jaar mee in de ambiance van vrolijkheid: stemmig, uitbundig en nostalgisch. Ga naar de

sfeervolle, knusse kerstmarkt op het plein voor de deur van het historische Raadhuis, waar een sprookjesachtig verlichte adventskalender is opgehangen. Deze kerstmarkt viert zijn zestiende verjaardag. Slenter langs de antieke draaimolens en door het eigentijdse winkelcentrum Shopping Arkaden. Omringd door kerstmuziek, kaarslicht en heerlijke, verleidelijke geuren smaakt de Glühwein verrukkelijk. Op vrijdag 25 november ging de maximale kerststemming van start. Tot en met 21 december is de kerstmarkt met nog meer extra's zoals kerstgeschenken in de vorm van houten voorwerpen uit het Ertsgebergte, sieraden en prenten. De kerstmarkt is dagelijks geopend vanaf 12.00 uur. Aan kinderen is ook gedacht. De allerkleinsten kunnen rondjes draaien in de kerst-kinderdraaimolens en voor grotere jeugd zijn er interessante ijsbeeldhouwers. De schatkist op de Ostermarkt geeft vervolgens aan allen zijn geheimen prijs. *Besser nach Bocholt* dus voor: 6 december bezoek van Sinterklaas (Nikolaus) aan de binnenstad, inclusief *Sinterklaaskousactie* / 10 tot en met 18 december: Bocholtse schatkist met aantrekkelijke prijzen. Dagelijks open van 12.00 uur tot 19.00 uur. Bovendien is er tijdens de kerstmarkt een koopzondag. En wel op 11 december van 13.00 uur tot 18.00 uur. Parkeren is op deze zondag in het hele centrum gratis. Dit geldt ook voor de stadsbussen: gratis tussen 12.30 uur tot 18.30 uur.

Hittegolf op komst

Vorig jaar mei verscheen het boek *Voor Joden verboden. Hoe de Joodse gemeenschap uit Nijmegen verdween 1940-1945* van de hand van stadgenoot Frank Eliëns. In *de Dukenburger* nemen we enkele van de geschreven portretten uit zijn boek op, besteden wij aandacht aan een aantal levensgeschiedenissen van Joodse Nijmegenaren en Joden die in Nijmegen ondergedoken waren of wilden onderduiken en het slachtoffer werden van het nazibewind. Dit keer staat het gezin Zadick centraal.

Op 29 januari 1921 opende de geboren Boschenaar Michel Zadick aan de Ziekerstraat 98 de *Eerste Amsterdamse Winkel in Ongezegelde Goederen*. Hij verkocht onder meer schoenen, stoffen, overhemden en zakdoeken. Zadick was op 5 oktober 1887 geboren. Hij was getrouwd met Berta Markreich die op 26 november 1890 in Leer (Duitsland) was geboren. Hun zoon Leon was op 29 oktober 1915 in Emsdetten (Duitsland) geboren en dochter Augusta werd op 8 mei 1922 in Nijmegen geboren. Een kleine twee jaar na de opening moest hij zijn winkel verbouwen omdat die te klein was geworden. Zadick adverteerde met enige regelmaat en gebruikte daarbij aansprekende teksten als: *Dames haast U!*, *Kind zoekt niet langer!*, *Hittegolf op komst!*, *Is het een wonder dat het bij ons altijd loopt?* en *Geen bluf. Geen lokartikelen. Maar daden*. In maart 1925 breidde hij zijn assortiment uit met Franse en Engelse herenstoffen. In november 1926 opende hij aan de Van Welderenstraat 116 een tweede zaak, terwijl hij ook op de markt zijn stoffen verkocht.

In november 1929 hield hij een grote uitverkoop omdat hij zijn winkelhuis ging verbouwen tot broodbakkerij en winkel om dat als geheel te verhuren. Het echtpaar vertrok in maart 1930 naar Amsterdam om in maart 1935 weer in Nijmegen te gaan wonen aan de Arend Noorduijnstraat 31. Daar heropende hij begin mei 1935 zijn zaak die via telefoonnummer 3654 bereikbaar was.

Op 26 maart 1938 verscheen de laatste advertentie in de krant. In juni 1942 werd hij op grond van verordening 48/1941, waarin was vastgelegd dat alle joden uit het bedrijfsleven moesten worden geweerd, uitgeschreven uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Gearresteerd

Het gezin Zadick werd op 16 september 1942 gearresteerd en op 18 september op transport gesteld naar Auschwitz om direct na aankomst op 21 september daar vermoord te worden.

Op 17 en 19 oktober 1942 werd zijn huis door transportbedrijf Van Wezel leeggeruimd.

Na de oorlog

Kort na de Tweede Wereldoorlog werd de bewindvoering over de nagelaten goederen van Zadick opgepakt. Bewindvoerder was de heer A. Kuypers van Woningbureau N.V. Maatschappij Emma in Nijmegen. Hij deelde de Adviescommissie Rechtsherstel & Beheer in een brief van 27 september 1945 mee dat door Zadick aan de heer P.A. Nijenhof (Graafseweg) in bewaring waren gegeven een steen in een zilveren doosje, een armband, een paar oorbellen, een sierspeld, een ring en twee duizend gulden. De heer Nijenhof weigerde deze sieraden en het geld af te geven omdat 'hij den Heer Zadick had moeten beloven nooit of te nimmer deze sieraden af te geven aan iemand anders dan Hemzelf, zijn Vrouw, Dochter of Zoon.' Kuypers vroeg de Adviescommissie de sieraden en het geld op te eisen bij de heer Nijenhof, zodat deze opgeborgen konden worden bij de andere (kostbare) sieraden van de familie Zadick die in een safe berustten in de Amsterdamsche Bank (in Nijmegen). Naar alle waarschijnlijkheid zijn de kostbare voorwerpen weer in bezit van de familie teruggekomen.

Nieuw Israëlietisch Weekblad, juli 1927

De Gelderlander, 29 maart 1927

Er deed zich een bijzonder situatie in de bewindvoering voor die te danken was aan de alertheid van de heer B.J. Lamboo, schilder. Nadat de familie uit Nijmegen op transport was gesteld, verrichtte Lamboo schilderwerk in het leeggehaalde huis van de familie. Daar trof hij een stuk aan met namen van mensen die goederen en geldbedragen van de familie in bewaring hadden genomen. Slechts één van de op de lijst voorkomende personen had gereageerd op een oproep in *de Gelderlander* om in bewaring genomen goederen van Joodse stadgenoten over te dragen aan de bewindvoerders. Op basis van dit stuk werd een onderzoek ingesteld en slaagde de bewindvoerder er in 'verschillende kostbare stukken' op te sporen die in de safe van genoemde bank werden opgeborgen. Er werd voor een bedrag van bijna 13.000 gulden aan sieraden en 4000 gulden aan geld in beslag genomen. Het onderzoek was lastig omdat op de lijst wel de namen van de personen voorkwamen en een opgave van hetgeen zij in bezit hadden, maar er stond niet bij waar de mensen woonden. De bewindvoerder adviseerde de Adviescommissie de heer Lamboo te belonen voor het zorgvuldig bewaren van de lijst. Het is niet duidelijk of de heer Lamboo de beloning ook daadwerkelijk kreeg.

De heer Zadick was eigenaar van elf woningen in de stad die alle werden geconfisqueerd en verkocht. We gaan ervan uit dat al deze woningen na de oorlog in bezit terugkeerden van nabestaanden van het gezin Zadick.

Tekst: Frank Eliëns

Graf voor de onbekende soldaat

11 november 1918 is de dag van het einde van de Eerste Wereldoorlog. Dit was een gegeven in mijn jeugd dat enige betekenis had, omdat mijn oom, een Belgisch legerofficier, aan de gevolgen van WOI het leven had gelaten. Hij was een van de zeer vele mannen die als gevolg van de oorlog het leven verloor. In totaal sneuvelden vele miljoenen mannen tijdens deze grote oorlog.

Wanneer wij op 11 november naar België gingen waren er daar bij het plaatselijk monument altijd enige plechtigheden: een kerkdienst gevolgd door bloemlegging bij het plaatselijk monument door de burgemeester. Vanwaar deze ruim 100-jarige monumenttraditie?

Het oudste monument is vermoedelijk dat voor de Landsoldaten (beeldhouwer Herman Wilhelm Bissen) dat in 1858 in Frederica, Denemarken werd opgericht, ter herinnering aan de gesneuvelden tijdens de Eerste Duits-Deense Oorlog. Het meest recente monument is van 2004 en is te vinden in Wellington, Nieuw-Zeeland.

Het eerste grafmonument voor een onbekende soldaat was dat in Londen. Op 11 november 1920 werd de Tomb of the Unknown Warrior in Londen in de Westminster Abbye geplaatst. David Railton was tijdens de Eerste Wereldoorlog een Britse aalmoezenier aan het westelijk front. In 1916 zag hij een veldgraf met een eenvoudig houten kruis waarop de tekst *An unknown British soldier* stond. Na het einde van de oorlog zond hij een brief aan Herbert Ryle, de deken van Westminster Abbey, met het voorstel daar 'tussen de koningen' een onbekende soldaat te begraven om de honderduizenden gesneuvelden te representeren. Het

Het bekendste monument voor de onbekende soldaat is bij de Arc de Triomphe in Parijs

voorstel werd gesteund door zowel de deken als premier Lloyd George.

Het bekendste is echter het Parijse monument dat op 11 november door de Franse president als eerste werd geëerd. Dit Franse monument was een voorbeeld dat leidend werd in veel landen, omdat in Frankrijk veel bewijzen van eerbetoon voor de gesneuvelde onbekende soldaat rond 11 november bij het graf plaatsvonden waarbij de Franse president voorgaat. Het Parijse monument ligt in de Arc de Triomphe waarin het graf van de onbekende soldaat is te vinden.

Deze onbekende soldaat staat symbool voor de vele geïdentificeerde en ongeïdentificeerde soldaten die omkwamen bij een oorlog. In 1921 was dit in de VS, Portugal en Italië. Vele

andere landen volgden dit voorbeeld. In de Arc de Triomphe werd in 1923 een eeuwige vlam bij het graf geplaatst. In de meeste Franse steden kwamen ook monumenten, veelal in navolging van Parijs, om de gevallen te gedenken. Nederland heeft echter nog geen nationaal graf van een onbekende soldaat, behalve in enkele gemeenten.

Tekst: Janwillem Koten

Foto's: Zairon/Wikipedia (Parijs), Jim Dyson (Londen), Villy Fink Isaksen (Frederica)

Monument voor 'An unknown British soldier' in de Westminster Abbey in Londen

'Landsoldaten' in Frederica, Denemarken

Veertien jaar geleden in de Dukenburger

Met deze rubriek gaat de redactie af en toe terug in de tijd. Dit keer *Babbels en krabbels*. Vijf jaar lang had de Dukenburger een kinderpagina. In nummer 2 van 2008 (het tweede nummer van de Dukenburger) stonden deze kindwensen.

Kinderpagina

Babbels en krabbels

doen we op kerstavond. Daar blijven we dan de hele avond. In de kerk worden veel verhalen verteld. Als de dienst afgelopen is gaan we allemaal weer naar huis.

Gerlof, 11 jaar
Groep 8

Door kinderen uit Meijhorst: groep 8 van de Meiboom

De Meiboom

De Meiboom is heel leuk,
je ligt vaak in een deuk!
Ook vinden wij het fijn
om in de aula te zijn.
We gaan best veel op stap
nee dat is echt geen grap!
We gingen naar de zee
en iedereen mocht mee!
Topo, rekenen en taal,
we leren het hier allemaal.
Kortom, het is dus reuze fijn
om hier op de Meiboom te zijn!

Wat betekent kerst voor mij en hoe vier ik het?

Kerst in een Marokkaanse cultuur
Met kerst staat er bij ons geen
kerstboom in de kamer maar dan komt
de hele familie wel bij elkaar. We eten
lekker dingen en kijken naar grappige
films. Soms gaan we uit eten. We gaan
ook wel eens naar de Mc Donalds! Ik
vind het wel eens jammer dat wij geen
kerstboom hebben want als dat wel
zo was dan zou het zeker mijn lieve-
lingstijd in het jaar zijn! We doen wel
altijd kaarsjes aan. Dus eigenlijk vieren
wij ook gewoon kerst maar dan zonder
boom!

Nassim, 11 jaar
groep 8

Kerst in een christelijke cultuur

Als het bij ons is dan zijn we met de
hele familie bij elkaar en vieren we
feest. De kerstboom staat er gewoon
voor de gezelligheid. We doen niet aan
cadeautjes. In de avond hebben we een
kerstdiner. We hebben dan heel veel
verschillende soorten eten zoals vlees,
aardappelen en nog veel meer! Daarna
gaan wij meestal naar de kerk toe. Dit

Gedicht Nieuwjaar:

Stap boordevol vertrouwen in het splin-
ternieuwe jaar
Maak elke dag een tikkeltje bijzonder
Voor iedereen het beste, het mooiste
wat er is
En telkens weer een ander prachtig
wonder.

Alle kinderen van de Meiboom wensen
iedereen een fijn kerstfeest en een
heel gelukkig 2009!

oud = in

Ik zal me even voorstellen. Mijn naam is Leo Venderbosch. In de afgelopen 45 jaar heb ik onder andere gewoond in Meijhorst, de Hoefkamp en Beuningen en nu alweer zeven jaar in Hatert. Ik ben al tien jaar actief voor ANBO, 120 jaar lang de bond voor gezond ouder worden. Als vrijwilliger voor ANBO bezoek ik leden met een hulpvraag waar men aan de telefoon niet meer uitkomt. Met huisbezoeken en bijeenkomsten help ik onze 600 leden in Nijmegen om de weg te vinden in onze bureaucratische maatschappij. Onderwerpen als

pensioenen, inkomen, wonen, gezondheid en veiligheid en veel meer.

Sinds dit jaar heb ik een speciale pagina voor ouderen in *Wijkkrant Hatert* en in het wijkblad *de Heistal*. Nu ook in deze editie van *de Dukenburger*.

Als ouderen mogen we trots zijn op onze generatie en daarom het motto: *oud = in*. Stuur alle ideeën en vragen aan mij op: mail naar lavenderbosch@kpnplanet.nl of bel 06 51 21 50 55.

Leo Venderbosch

Ons Nijmegen, stad van iedereen

Het motto van de nieuwe coalitie

Het coalitieakkoord van de nieuwe coalitie in Nijmegen geeft de burgers hoop. Ik heb er enkele punten uit kunnen trekken die voor de ouderen belangrijk zullen zijn:

1. 'Huishoudens die te maken hebben met energiearmoede krijgen prioriteit.'
2. 'We zorgen ervoor dat de zorg voor ouderen dichtbij huis komt en beter bereikbaar wordt.' Ouderen als groep is slechts één keer genoemd, maar gezien het feit dat het motto is *Ons Nijmegen, stad van iedereen* vertrouw ik daar op. Belangrijk is dat we de drie-generatie-maatschappij in elkaar laten overlopen en deze niet naast elkaar zetten. 30 duizend Nijmegenaren zijn de 65 al gepasseerd. Ik hoop dat deze coalitie zorgt voor een seniorenvriendelijk Nijmegen.
3. 'We maken in de wijken meer plekken om elkaar te ontmoeten, te sporten en te spelen.' Voor onze wijken erg belangrijk. Men roept op om ideeën hiervoor aan te dragen. Hebt u voorstellen, stuur ze gewoon op. Mag ook aan mij en ik stuur ze graag voor u door: lavenderbosch@kpnplanet.nl.
4. 'We zorgen ervoor dat de zorg voor ouderen dichtbij huis komt en beter bereikbaar wordt.' Mantelzorg, buurtzorg, veiligheid, zelfstandig blijven wonen: allemaal zo belangrijk.
- 5) 'Er komt een onafhankelijke ombudsman (m/v/x).' In veel gemeentes was die er al en al langer geleden had Nijmegen die ook. Ik ben erg benieuwd. Voor Nijmegen een goed initiatief.

Help elkaar deze winter!

Als vrijwilliger van ANBO ben ik afgelopen tijd weer bij verschillende leden op bezoek geweest. Het is voor vele ouderen moeilijk om in deze tijd de weg te vinden in alle wegen naar hulp. Op gebied van pensioenen, rijbewijzen verlengen, hulp WMO, internet, UWV en hoe eenzaamheid te verbreken.

Onze generatie is niet gewend zelf hulp te zoeken en de maatschappij verwacht dat je alles zelf doet. Ook in families is het niet vanzelfsprekend om klaar te staan voor ouders of anderen. Velen zijn niet actief of vaardig op internet, terwijl gemeentes en organisaties alleen maar vragen daar je hulp zelf te zoeken.

De laaggeletterdheid is veel hoger geworden in ons digitale wereldje en blijft vaak onzichtbaar. We zijn afhankelijk geworden van systemen en organisaties en de menselijke maat ontbreekt dan te veel. Proactief mensen benaderen ontbreekt.

Met het groeiend aantal ouderen en tekort aan menskracht zal dit verder toenemen. Juist iedereen zal bij zichzelf de oplossing moeten zoeken en zich afvragen: 'Moet ik afwachten of ga ik wat doen?'

Als vrijwilliger ben ik een doener en dat geeft meer energie dan het kost. Wil je ook meedoen meld je dan ook aan en we gaan dit samen doen. Bel of mail mij: 06 51 21 50 55 of lavenderbosch@kpnplanet.nl.

Pas op voor nepcontroleurs rookmelder

Onlangs zijn rookmelders in uw huis verplicht gesteld. Goed voor uw veiligheid, maar ook weer een nieuwe kans voor criminelen om bij u binnen te komen. Want ze kunnen bij u aanbellen en zeggen dat ze komen controleren of u rookmelders heeft, om zo uw huis binnen te kunnen dringen. Een nieuwe babbeltruc dus. In principe is de gemeente verantwoordelijk om te controleren of u de verplichte rookmelders heeft geïnstalleerd. Vraag om legitimatie. Laat niemand binnen. Als u vermoedt dat er een oplichter op de stoep staat, bel dan de politie om hiervan melding te doen. Grote kans dat de oplichter het ook bij uw bureaus gaat proberen.

Ik wens alle lezers mooie kerstdagen!

GILBERT DE BRUIJN

De geduldigste fotograaf van Nijmegen. Urenlang wachten in Stadspark Staddijk om het perfecte plaatje te schieten. Gilbert de Bruijn maakte de prachtigste foto's in ons mooie stadspark. Sinds januari 2020 hadden ze een plek in de Dukenburger. Hadden, want Gilbert is overleden. Begin november kreeg hij een ernstige hartaanval. In het Radboudziekenhuis is hij enkele dagen in coma gehouden, maar het mocht niet baten. Om hem te eren plaatsen we op deze bladzijden, de voorpagina en pagina 3 een selectie uit zijn schitterende foto's. *Redactie van de Dukenburger*

‘De Nijmeegse kermis moet afgeschaft worden’

In 1912 was er een grote actie om de Nijmeegse kermis af te schaffen. Om dit te bereiken werden onder meer rapporten opgemaakt die moesten bewijzen dat op de kermis dronkenschap en onzedelijkheid hoogtij vierden.

In het begin van de twintigste eeuw was er veel aandacht voor openbare onzedelijkheid en overmatig drankgebruik. Tot ver in de negentiende eeuw kon iedereen onbeperkt alcohol drinken. In 1881 werd de eerste Drankwet aangenomen: ‘de wet tot beteugeling van het misbruik van sterke drank.’ In de loop der tijd werden de regels steeds strenger. Er onstonden organisaties die een algeheel alcoholverbod wilden.

De acties hadden ook gevolgen voor het openbare leven. Zo besloot de gemeenteraad van Nijmegen op 19 oktober 1912 het straatcarnaval te verbieden. Dat gebeurde met algemene stemmen.*)

Ook de kermis moest het ontgelden. Begin 1912 startte het *Nijmeegsch Kruisverbond* een actie voor de afschaffing van de Nijmeegse kermis. Ze nodigde andere organisaties uit mee te doen. Er ontstond een uitgebreide discussie in de plaatselijke kranten. Die liep zo hoog op dat *de Gelderlander* op 10 februari 1912 het volgende schreef: „Ons blad staat voor voren tegenstanders van afschaffing der kermis gelijkelijk open. Men blijve evenwel zakelijk en ga niet over tot persoonlijke insinuaties.”

De kermis van 1912 vond plaats van 6 tot en met 14 oktober. Vooral de laatste dag was berucht. Die werd *dolle maandag* genoemd. Het Nijmeegsch Kruisverbond en 21 andere organisaties gingen op pad om misstanden te rapporteren. Dat resulteerde in *Over onze Nijmeegsche Kermis van 1912. Rapporten door het Anti-Kermis-Comité den Gemeenteraad aangeboden*. Het Regionaal Archief Nijmegen heeft dit document op haar website gezet. Wij publiceren het hier grotendeels. De rapporten zelf zijn integraal overgenomen.

*) Zie hierover het artikel in *de Dukenburger* nummer 2 van maart 2020, bladzijden 26 en 27, te vinden op www.dedukenburger.nl onder *Magazine*.

AAN DEN GEMEENTERAAD TE NIJMEGEN.

Edelachtbare Heeren,

Ondergeteekenden, bestuursleden van het Comité tot Afschaffing van de Kermis te Nijmegen, (...) geven zich de vrijheid Uwe aandacht op het volgende te vestigen:

Blijkens raadsverslag No. 3, 10 Febr. 1912, p. 31, sprak een Uwer medeleden als volgt:

„Wanneer in Nijmegen de Kermis zóó zou dalen, (dat zij worden zou een „,,zwinboel””), dan voorzeker zou iedereen haar willen afschaffen, hoe groot de materiële zijde (schade ?), daaraan verbonden, ook zou zijn.”

De geheele Raad gaf openlijk blijk van zijne instemming. Daar wij niet de minste reden hebben, om aan Uwe oprechtheid te twijfelen, meenden wij in bovenstaande woorden en daarop gevolgde instemming van den geheelen Raad, onze taak duidelijk omschreven te zien.

Met voorbijzien van al het andere, dat voor het behoud der kermis wellicht zou kunnen pleiten, hebben wij slechts het *gevraagde* bewijs te leveren.

Daartoe werd uit onderscheidene gezindten een groep van ernstige en vertrouwvolle mannen door ons aangezocht, om gedurende den kermistijd feiten te verzamelen, die tot de levering van genoemd bewijs konden dienstig zijn. Wij hebben de eer U het resultaat van dit onderzoek beleefdelijk aan te bieden, waaraan wij echter nog de volgende bemerkingen wenschen toe te voegen:

1. De rapporten, die ten huize van den Secretaris berusten en desverkiezende ter Uwer beschikking worden gesteld, verdienen onvoorwaardelijk Uw vertrouwen, daar zij het gebeurde, vaak met opgaaf van naam en woonplaats der betrokken personen, nauwkeurig vermelden, en elk afzonderlijk door twee ooggetuigen ondertekend zijn, die er de volle verantwoordelijkheid van aanvaardden.

2. De rapporten geven niet een *volledig* beeld van den toestand gedurende den geheelen kermistijd, daar wegens het beperkt aantal der verkenneren en hunne waakuren, vele feiten vanzelf niet konden worden waargenomen.

3. Van wat waargenomen werd, moest nog veel onvermeld blijven, daar het vaak feiten betrof, die, hoe betreuenswaardig op zich zelve ook, buiten de kermis evenzeer plegen te geschieden en bijgevolg niet als *eigenlijke* kermisgevallen konden worden aangemerkt.

4. Het kwam ons derhalve niet nuttig voor, een *groot aantal* van waargenomen feiten bijeen te brengen, maar veeleer den *aard en omstandigheden*

er van in het licht te stellen, die het peil der zedelijkheid tijdens het kermisvermaak aanwijzen. (...)

RAPPORTEN over de Kermis te Nijmegen van 6 tot 14 October 1912.

Kermis en Openbare Orde.

Alle burgers waren eenstemmig in hun bevinding, dat de kermis met uitzondering der laatste dagen, nog nimmer een zoo kalm verloop had als in het laatste jaar.

Dit is echter een groot nadeel voor de kermis zelve. Immers, naarmate de gelegenheid tot ontspanning op het daartoe bestemde terrein afneemt, wordt het vermaak steeds meer daarbuiten gezocht, hetwelk niet een bevordering der zedelijkheid kan geacht worden. Bovendien is het, als worden de misdrijven, die zich anders over den geheelen kermistijd verdeelen, dan aan het einde *opgehoopt*.

Vooral op den „dolle Maandag” was het een schelden en tieren, vloeken en twisten, snijden en kerven, dat het een aard had.

De Politie moest nu eenmaal veel door de vingers zien, „omdat bet kermis was.”

Eén geval willen wij uit de rapporten citeeren:

Zondag- op Maandagnacht ten twee ure in het Hunnerpark bij het tramwachthuis, groote vechtpartij in ruimen kring. Uitroepen: „Geef me een mes!” „Steek ’m aan de bajonet!” „Ik bloed als de pest!” Vloeken en woedende kreten, terwijl naar alle kanten slagen vielen. Wij zien duidelijk, dat één man bloedt. Een politie-inspecteur slaat met de blanke sabel tusschen de vechtenden, die op hem indringen. Een troep kermis-houders *danst al zingende* rondom de vechtenden. De inspecteur slaat met de sabel de menschen uiteen.

Kermis en Dronkenschap.

Er wordt wel eens beweerd, dat tengevolge der Drankbestrijding minder dronkaards worden gezien dan weleer.

Wij hopen, dat het waar is.

Maar in de kermis gaat dan grotendeels verloren, wat door de Drankbestrijding gewonnen werd.

Het wemelt in de rapporten van dronkenmansgevallen.

De Politie moet het lijdend toezien.

Niettemin werden gedurende de kermis-week zestig arrestaties gedaan wegens openbare dronkenschap, natuurlijk van de allerergste soort.

Op den Dinsdag, volgende op den „dolle Maandag”, hadden alleen *vier en twintig* arrestaties plaats.

Dronkenschap schijnt nu eenmaal tot het kermisvermaak te behooren, zoodat de vele gevallen, die ons over volwassen personen gerapporteerd wer-

Kermis op het Kelfkensbos in 1910

den, eenvoudig door ons worden voorbijgegaan. Maar de volgende feiten verdienen Uwe aandacht:

I.

Dolle Maandag-nacht. Het viel ons op, dat een zoo groot aantal van *jeugdige meisjes* ter nauwernood *zestien* jaren tellende (als ze die hadden), zich in kennelijken staat van dronkenschap bevonden. Sommigen zóó, dat ze half medegeslept moesten worden door de jongens, met wie ze gingen.

II.

Op den „dolle Maandag” ’s morgens hoorden we in de Beijnumgas een ongewone drukte. Vijf jongens, niet ouder dan *zeventien tot een of twee en twintig jaar*, hadden in hun midden een flesch met sterken drank, en lieten een glas, dat voor ieder herhaaldelijk werd volgeschonken, driemaal de ronde doen.

III.

In den nacht van „dolle Maandag” ontmoetten wij in een gas bij de Boven-Steenstraat drie meisjes van ongeveer *viertien à vijftien jaar*, zóó dronken, dat ze bijna niet loopen konden.

IV.

Op „dolle Maandag” na 8 uur in den avond, werd op het Mariëburgplein een *meisje van vijftien jaar* in beschonken toestand door haar *geleider (!)*, een opgeschoten jongen van twintig jaar, naar huis *gedragen*.

V.

Op Zaterdag, 12 October, 7 minuten vóór 10 uur, stonden voor de foto-tent op ’t Bosch, onder het uitspreken van vloeken en schunnigheden, vijf mannen met een flesch jenever en een glas, *ten aanschouwen der voorbijgangers*, te schenken en te drinken. „In de kermis behoeft men zich voor zoo iets niet te geneeren.”

VI.

Dinsdag 8 October, ’s avonds half 10, twee oude mannen van *vijf en zeventigjaar*, die elkander moes-

ten vasthouden wegens dronkenschap en daarop in hevigen twist geraakten.

Kermis en Kind.

Het kind is ook een slachtoffer van het kermisvermaak. Moeders, die hare kinderen toch niet onverzorgd (!) kunnen achterlaten, nemen ze eenvoudig naar de kermis mee.

I.

Woensdag 9 October, *’s nachts* om half één, kwamen vijf vrouwen met een kind van een *paar maanden* over de Burchtstraat. Allen waren min of meer dronken. In de Hertogstraat gingen zij nog een café binnen, dat zij om 1 uur verlieten in gezelschap van drie mannen en nog een meisje van circa *acht jaar*, allen nu volslagen dronken.

II.

Dolle Maandag-nacht, 1 uur. Nadat wij in de Nonnenstraat waren aangekomen, zagen wij een viertal vrouwen in beschonken toestand, die op een afschuwelijke wijze stonden te zingen en te vloeken. Een der paren had aan den arm een jongetje van *zeven jaren*, dat met zijn dronken ouders over de straat zwierde. Bij hun thuiskomst ontstond tusschen de echtgenooten nog een scheldpartij, die bijna op een gevecht was uitgelopen.

III.

Bijzondere vermelding verdient een zeer schamel gekleede jonge *moeder* van *hoogstens twintig jaren* met een *zuigeling* op den arm, in een gezelschap van kermis-houders den toon aangevend en uitnodigend om, nu de kroegen ontruimd waren, de braspartij in huis te gaan voortzetten. „Kom, ga mee, het is maar eens kermis, ik heb thuis nog vier gerookte palingen,” enz. Het was *kwart over éénen*.

IV.

Ondergeteekenden constateerden het feit, dat in den nacht van 10-11 October drie mannen en drie vrouwen in kennelijken staat hossende en springende over het kermisterrein gingen, terwijl een

der vrouwen een kindje van naar schatting *een tot anderhalf jaar* oud, onder het hossen op den arm hield. Slecht gekleed als het was en door de nachtelijke koude blijkbaar bevangen, begon het bitter te schreien. Dit scheen echter het gezelschap niet te beletten, om met het kindje te *ruim een ure* nog een café binnen te gaan.

V.

Zondag tot Maandag 6-7 October, in den nacht.

Op het Mariëburgplein liep een dronken moeder met een open mes in de hand, roepende: „Mijn kind, mijn kind!” - Wat was het geval? Het kind, een jongetje van *nauwelijks tien jaren*, was ten einde raad zijn ouders gaan zoeken, die ieder op eigen gelegenheid waren uitgegaan, om kermis te houden. Thuis gekomen en haar kind missende, liep zij als een waanzinnige over de straat, om haar kind op te sporen. Na het kind met zijn zwierenden vader gevonden te hebben, stelde die moeder in haar dronken brein zich voor, dat de man haar kind had willen ontvoeren. Onder schelden en vloeken keerde de familie huiswaarts.

Kermis en Openbare Onzedelijkheid.

Het zij verre te beweren, dat er buiten de kermis geen onzedelijkheid bedreven wordt.

Op andere volksfeesten en ook wel op gewone Zondagen neemt de onzedelijkheid gestadig toe.

Maar zou het gewaagd zijn te beweren, dat ons volk het stemmig feestvieren en fatsoenlijk uitgaan verlerd heeft ten gevolge van het sinds lang bestaande kermisvermaak, waarin het volk gedurende meer dan een week zich straffeloos aan de grootst mogelijke ongebondenheid kan overgeven?

Dit vermoeden wordt niet weinig gesterkt door de lange reeks van rapporten, die zeer vele feiten van onzedelijkheid vermelden.

Wij gaan U die voorleggen, met de opmerking evenwel, dat wij ons wegens de omvangrijkheid van het materiaal zeer moesten beperken.

Derhalve leggen wij bij voorkeur bijzonderen nadruk op die feiten, welke door hun ergerlijke onbeschaamdheid een algemeenen toestand schetsen, waardoor in ons oog het kermis-instituut zoo veroordeelenswaardig wordt.

I.

In de Platenmakerstraat ontmoetten wij op „dolle Maandag”, om *kwart over twee ’s nachts*, twee meisjes van *veertien à vijftien jaar*, die herhaaldelijk jonge mannen aanhaalden en vroegen, of zij geen lust hadden met haar mee te gaan.

II.

Dolle Maandag, om 12.45 ’s nachts stonden een jongen en een meisje tegen het houten schot der kerk van St. Augustinus in geslachtelijke gemeenschap met elkander.

III.

Zondag, 14 October, middernacht van 1½ tot 2¼ uur. In het Hunerpark alle banken met paartjes bezet, die zich aan de liederlijkste handelingen overgaven. Verscheidene onder hen waren zóó onbeschaamd, dat zij niet van houding veranderden en zich met hunne kleeren niet dekten, *toen wij passeerden*.

IV.

Op Maandag, 7 October, na 12 uur des nachts, bezochten wij een café in de straat. De kastelein liet er zijn twee dochters van 17 tot 19 jaar betasten door zeven heeren tusschen 19-21 jaar, wat tot groot vermaak strekte van den vader zelf.

V.

Dinsdagnacht 12.55, kwamen vier heeren uit de danstent en eenige oogenblikken daarna een dame. De heeren vroegen haar iets, waarna zij ten aanschouwen van dit viertal en van de juffrouw, die zich aan de cassa der danstent bevond en van enkele voorbijgangers, al hare bovenkleederen zoo hoog mogelijk opbeurde.

VI.

Vrijdagnacht van 11-12 October, groote ruzie in de Keumegas tusschen een man en een vrouw. Uit het over en weer der scheldwoorden en verwijten bleek ons, dat de vrouw met een ander gehuwd was. Dit belette echter niet, dat zij zich ten slotte liet overhalen en den man in haar huis toeliet, om, zooals deze door veel *geschreeuw* had te kennen gegeven, *overspel* met haar te bedrijven.

VII.

Ten 1.35 8-9 October ontmoetten wij in de Vinkengas een juffrouw, die ons verhaalde reeds drie gulden verdiend te hebben en nu hoopte, aan ons iets te zullen verdienen. Zij toonde als de plaats harer praktijken een *poort* van ongeveer 10 meter diep, die als ingang voor een werkplaats diende.

VIII.

Dinsdag, 8 October. Loopende bij het Kelfkensbosch, zagen we een gezelschap van vijf heeren en vijf dames. Wij volgden hen en merkten op, dat zij zich begaven naar den stalhouder Hier namen ze een rijtuig, om er mede naar Beek te gaan. Het viel ons op, dat de meisjes zeer jong waren, twee zelfs niet ouder dan zestien a zeventien jaar. Terwijl zij op het rijtuig wachtten, stelden de jongelui zich zeer ergerlijk aan, waaraan de stalhouder ook al lustig meedeed. Hoe twijfelachtig het gezelschap was, blijkt wel uit het feit, dat een der jonge mannen nog kortelings in het ziekenhuis een behandeling had ondergaan wegens een geheime ziekte. Men reed af om circa 1.30 *in den nacht* en liet zich afzetten aan den *Duivelsberg*.

Opmerking verdient, dat ditzelfde geval eveneens door twee anderen werd gerapporteerd, die er aan toevoegen, dat de koetsier met leeg rijtuig ten half 3 terugkeerde, maar de paartjes al wandelend (!) om *half zeven* de stad bereikten.

Dit laatste was uit den mond der betrokken personen zelve vernomen.

IX.

Dinsdag 8 October, 's avonds ten half 7, maakte een persoon van ongeveer zestig jaar zich schuldig aan onzedelijke handelingen met een meisje van ongeveer *twee en twintig* jaar in het Kronenburgerpark.

X.

Dinsdagnacht, ter hoogte van her Joodsche kerkhof op het Mariëburgplein, in een open ruimte

De spiritiste Scheffer op de kermis in 1910

tusschen de achterwanden van meerdere tenten en kramen, maakten een man *en een vrouw* van ongeveer 35 jaar, zich schuldig aan niet te noemen handelingen met een *derde*, een meisje van circa 18 of 19 jaar. Bij onze nadering vluchtte deze in een hoek, om haar kleeren in orde te brengen.

XI.

Dolle Maandagnacht bemerkten wij bij de groote glooiing nabij de grot in het Kronenburgerpark eenige jongens en meisjes, die daar op beestachtige wijze huishielden. De meisjes lagen langs de glooiing met ontbloote schaamtedeelen. De jongens vielen als wilde beesten op haar aan. Een enkele maal, blijkbaar als het te ver ging, liep een der meisjes wel weg, doch werd met ruw geweld teruggebracht en opnieuw neergeworpen. Met flesschen werden ze bedreigd, als ze niet wilden. Anderen, die op het getier kwamen aanloopen, deden bij hun nadering echter *geen schaamtegevoel ontwaken*.

Kermis en Huisgezin.

Dat gedurende de kermis vele huisgezinnen aan het onmisbare zelfs gebrek lijdten wegens de kwistigheid van den vader en somwijlen ook van de moeder, is van algemeene bekendheid, maar dat ook de *zedelijke* verwildering daar binnentreedt moge U uit het volgende blijken.

I.

Zondagnacht, 13 October. Een *smoordronken vrouw* liep op het Mariëburgplein om *twee uur in den nacht* haar kind, een knaapje van *acht jaar*, te zoeken. Het kind had door moeders afwezigheid het huis verlaten. Toen een man het jongetje, dat huilend langs de straat liep, had opgemerkt en naar huis wilde brengen, geraakte hij in twist met de inmiddels opdagende moeder. Deze verweet hem het kind te hebben ontvoerd en zou hem met een mes te lijf gegaan zijn, als de politie haar niet naar huis gejaagd had.

II.

7 October, 1912. In het café van zagen wij een *huismoeder* van circa 40 jaren, *smoordronken* in gezelschap van kolonialen, toen middelerwijl haar echtgenoot binnen kwam.

Het rapport vermeldt niet, van welken aard deze ontmoeting was.

III.

Op 7 October zagen wij in het café van , laat in den avond, een echtpaar met twee kinderen, onderscheidelijk van *drie en vijf jaar*, ieder met een glas voor zich. Vader en moeder gebruikten een *bittertje*, de kinderen dronken een *glaasje bier*.

IV.

Zondag tot Maandag 6-7 October. Een dronken vader, wonende in de straat, werpt zijn zestien- à zeventienjarigen zoon de straat op. De jongen moest den geheelen nacht buiten verblijven.

V.

(Datum niet vermeld). Vader en moeder, die in zwangeren toestand is, wonende in de gas, laten twee kinderen van *twee en drie jaar* onverzorgd achter, om *kermis te houden*.

Kermisliederen.

Het was opvallend, hoe vooral dit jaar de fatsoenlijke burgerij zich verontwaardigde over de schandelijke liederen die langs den openbaren weg gezongen werden, niet alleen in den nacht, maar ook op de uren, als de nette kermisbezoekers, zelfs de kinderen, nog niet zijn huiswaarts gekeerd.

Wij hebben dan ook eenige dezer liederen onder de oogen gehad, en opmerkelijk is het, dat deze liedjes, zooals zij in druk werden uitgegeven, hoewel plat en geesteloos, toch niet zóó slecht zijn als ze door het volk gezongen werden.

Wij laten, echter niet zonder weerzin, enkele dier langs de straat gezongen coupletten hier volgen.

I.

O lieve Mathilde,
Als je eens wist wat ik wilde,
Als ik je rokje eens optilde, enz. enz.

II.

Ga je meê naar boven,
Ga je mee naar bed,
'k Wil je wat beloven
Op het veêren bed.

III.

Aha! Aha! Wat is er met die meid.
Haar hoed zit scheef, haar rok zakt af,
Haar broekie is gescheurd,
Wat is er met die arme meid, die arme meid ge-
beurd.

IV.

Zitten we in 't Bioscoop-Theater,
Dan is ze eerst op haar gemak,
Dan eet z' aanhoudend olienootjes
En je hoort telkens krakkededrak.
Ziet ze op het doek verliefde paartjes,
Zit ze te rijen op haar stoel,
Dan gaat ze kietelen aan mijn beenen
En ik krijg ook zoo'n raar gevoel.
Komt ze aan mijn kuit,
Dan hou ik het niet uit,
En dan zing ik overluid.

Kramen op de najaarskermis, links Peek en Cloppenburg en vaag zichtbaar de schouwburg

Kermisvertooningen.

De meeste der kermistheaters zijn wel niet slecht te noemen, maar „op 't kantje af,” hetgeen toch zeer bedenkelijk wordt met het oog op de vele dames en kinderen, die zich onder de toeschouwers bevinden.

Wij willen een enkele aanhaling doen uit het tekstboekje, uitgegeven door „Het Lustig Tooneel”, opgevoerd onder directie van Luciën en Orvan, in de Sociëteit „De Harmonie.”

Een der Nijmeegsche lieve zusjes
Hield o zoo veel van de natuur,
Bleef op den Duivelsberg heel knusjes
Met haar beminde menig uur.
Maar na een poosje, o wat schrik,
Liet hij het meisje stiekum staan,
Voor 't loopen werd ze veel te dik,
Dat had de „Duivel” vast gedaan.
Koor: Wat een mop enz.

De roep over vele andere vertooningen was, ook blijkens eenige stemmen in de Pers, zeer ongunstig.

Kermistenten.

Wat in de kermistenten te zien en te hooren gegeven werd, was in den strengsten zin niet onzedelijk te noemen, maar dikwijls zóó uitermate prikkelend en dubbelzinnig, dat toch wel een *zedenedervende* invloed daarvan uitgaat op het toeschouwend publiek, waaronder vanzelf ook meisjes en kinderen.

I.

In her „Palais des beaux Arts” tegenover „De Nederlandsche Bank” werd o.m. een proeve van waarzeggerij gegeven. Aan meisjes werd de toekomst verspeld. Eén zou drie mannen huwen, aan een ander zouden twaalf kinderen zijn toegedacht enz. Aan velen moge die toekomstvoorspelling een grapje schijnen, voor *kinderen van vijftien tot achttien jaar*, die daar in groote getalen aanwezig waren, lijkt ons zulks minstens bedenkelijk.

II.

In een spel van dieren-dressuur op het Mariëburgplein was een paard te zien, dat door bewegingen met kop en pooten op verschillende vragen van den dresseur antwoord gaf. Over het algemeen ging men zich niet te buiten. Maar de vragen over dames uit het publiek als: „hoeveel vrijers heeft ze?” „Gaat ze er mee naar den Groesbeekscheweg en naar de boschjes?” „En wat doet ze daar?” - waren, niet-tegenstaande de koddige bewegingen van het dier, beter achterwege gelaten, vooral voor een publiek waaronder vele kinderen waren,

III.

Dinsdag, 8 October. In het theater „La belle Tolesca” kwam een jonge dame ten tooneele. Zij was in een vleeschkleurig tricoot gekleed, waarbij hare vrouwelijke vormen sterk uitkwamen. Naar gelang zij verschillende beelden had voor te stellen, huldte zij zich in tulle, of verwijderde die min of meer, naarmate voorstellingen als van een schildersmodel of Venus dit vorderden. Hare pose was zinnelijk, zoodat het zijn uitwerking op het publiek niet miste. Niettegenstaande de aanwezigheid van dames, geven de heeren voortdurend vuile aardigheden ten beste. *Zij dringen er op aan, dat het „levend beeld” zich verder ontkleede.*

IV.

Zaterdagavond. Op het Mariëburgplein stonden tafeltjes, waar een prijs te winnen was door het omverwerpen van een kegeltje met een aan 'n koordje bevestigden bal. Nog voorbijgezien, dat wij hier met een oplichterstruc te doen hebben, meenden wij een paar staaltjes te moeten meedeelen van de dubbelzinnige, vaak schunnige taal, waarmee de eigenaars dezer tafeltjes hun spelletje voor het publiek wisten smakelijk te maken.

1. „Een oude juffrouw had twintig jaar in de Staatsloterij gespeeld en nimmer een prijs gewonnen. Ze speelt één keer met een onderofficier en ze had dadelijk prijs.”

2. „Wilt u het eens voor niemendal doen, meneer?

Niet? Als je het bij mijn zuster maar eens voor niemendal doen mocht, zou je 't niet laten.”

3. „Je moet het kleine mannetje (kegeltje) van achteren raken. Als je van voren raken wilt, moet je bij mijn zuster wezen.”

Er waren veel *kinderen* bij de omstaanders.

Kermis en Café-Chantant.

De rapporten zijn eenstemmig in de vermelding van het walgelijk gedoe in de Café-Chantants en tingeltangels. Het is er een verzameling van dronken of door den drank verhitte mensen, in een benauwd damp kring, vloekend en twistend, lachend om vuile praat en oneerbare handelingen bedrijvend met meisjes en gehuwde vrouwen. Een tweetal der rapporten verdienen vermelding.

I.

Dolle Maandag. In het café van een troep dronken mensen bijeen onder het zingen van: „*Nader tot U, mijn God.*”

II.

Maandag- op Dinsdagnacht, 8 October. In een *net* (?) café van was het beslist ordinair. Er waren dames, die liederen zongen en daarbij wulpsche gebaren maakten. Daar er geen afscheiding was tusschen het publiek, grootendeels van den beteren stand, en de gedecolleteerde, licht en kort gekleede zangeressen, maakten de heeren menigmaal van hun wandelstokken gebruik, om het genot van het schouwspel te verhoogen.

Tot zover de rapporten van de kermis. Daarna volgen twaalf pagina's *Getuigenissen aangaande de Afschaffing der Nijmeegsche Kermis*. Twintig vooraanstaande mannen steunen in brieven het pleidooi om de Nijmeegse kermis op te heffen. Het zijn voornamelijk politici, dominees en priesters. Onder hen Commisaris der Koningin in de provincie Gelderland S. van Citters, ministers De Waal Malefijt en Kolkman, bisschop van Den Bosch W. van de Ven, oud-minister-president A. Kuijper, oud-minster A.F. Savornin Lohman en voorman van de sociaal-democraten P.J. Troelstra.

Het eventueel afschaffen van de kermis bleef een belangrijk discussiepunt in de stad. Vooral de middenstand roerde zich. Zij wilde de kermis handhaven want die zorgde voor een groot deel van de jaarlijkse omzet.

Op 15 februari 1913 besprak de gemeenteraad het voorstel om de Nijmeegse kermis te verbieden. Het werd verworpen met 21 tegen 7 stemmen. Een verslag van deze raadsvergadering is te vinden in de *Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant* van 17 februari 1913, te downloaden via studiezaal.nijmegen.nl of www.delpher.nl.

Samenstelling: René van Berlo

Foto's: collectie Regionaal Archief Nijmegen

Dukenburg in stukjes

GEDICHT OP RUIT

Ter gelegenheid van de feestelijke heropening van het opgefleurde Winkelcentrum Dukenburg op 5 november jongstleden, deed Hans Franse mee aan een gedichtenwedstrijd. Zijn bijdrage werd de winnaar.

Met de titel *Station Dukenburg* hangt het stukje poëzie aan  en van de ruiten van de bibliotheek in Zwanenveld. Op de tweede plaats kwam te staan *Liefdesglimlach* en als derde eindigde *Zomer en gewone dag*. Voor Dukenburgse begrippen was er een aardige respons aan deelnemers. Zo'n lange rij als bij de actie *scan en win* was het niet. Deze kaartjesactie kende een doorslaand succes. De prijs was dan ook een elektrische fiets. De kanskaartjes kregen de klanten uitgereikt bij hun aankopen in de winkels. Laatste aanwinsten aan zaken zijn onder andere de kleding- en aanverwante artikelen'markt' van Kik, de dierspeciaalsuper Jumper en een tatoeageshop naast de bibliotheek. Bij de officiële ingang van het koopparadijs (bij BCC) is aan de leegstand ook gewerkt. Het grootwinkelcentrum is opgepimpt voor de nabije toekomst.

Tekst: Hette Morriën
Foto: Wil Rengers

HALLOWEEN IN ALDENHOF GROOT SUCCES

José en Ruud Frieling hebben een 'griezelige hobby': Halloween. Eind oktober van ieder jaar verandert hun huis, en vooral de voortuin ervan, in een echt spookhuis.

En dat trekt veel belangstelling. Vooral kinderen in de wijk genieten er van, zo constateerde uw verslaggever. Op maandagavond 31 oktober vanaf 18.00 uur, het tijdstip waarop het echt donker begint te worden, begon dit jaar het spektakel. Vleermuizen, spinnen, pompoenhoofden, doodshoofden. Je kunt het zo griezelig niet bedenken. Kinderen uit de wijk krijgen een rondleiding

van Ruud en bekijken het met grote verbazing. Ook voor de ouders en grootouders is er een tent waarin consumpties worden verkocht. Ze hebben het hele jaar door de zolder vol spullen liggen die met Halloween te maken hebben. Die hebben ze zelf gekocht, maar gelukkig is er ook een sponsor: de Jumbo in Malvert.

Dit jaar stond er zelfs een uitgebreid artikel over hun 'Halloween-verslaving', en het plezier dat de kinderen eraan beleven, op de voorpagina van de editie Rijk van Nijmegen van *de Gelderlander*.

Tekst en foto's: Toine van Bergen

VOORJAAR, ZOMER EN HERFST VOORBIJ ...

... de oorlog in Oekraïne niet!

Helaas woedt de moedige strijd tegen de Russische heerschappij voort. Uw/jullie/jouw hulp is dan ook heel erg nodig.

Het Oekraïense echtpaar Anna en Eugène Sheretov kwam ruim voor de huidige oorlog naar Nederland. Anna is afkomstig uit Kramatorst in de Donbas. Als 16-jarige verhuisde zij naar Dnipro om daar te gaan studeren aan de universiteit. In deze geboortestad van Eugène ontmoetten zij elkaar en na hun huwelijk woonden ze tot 2014 in Dnipro. In Nijmegen aangekomen streken zij neer in Tolhuis. Het door Eugène gebouwde speelparadijs in hun tuin kwam al eens voorbij in de Dukenburger. De belangstelling van dit blad voor dit privé Monkey

Anna en Eugène Sheretov

Camp stamt uit een tijd, zo'n vier jaar geleden, dat het leven één groot feest was, vol plannen en ontspanning. Intussen is er heel veel gebeurd in de wereld. Vooral in het land op een kleine 2000 kilometer hier vandaan. In huize Sheretov wordt alles beleefd onder de blauw/gele vlag, die wij in eigen land intussen ook heel goed (her-)kennen. Aan huis neemt Anna spullen in om haar landgenoten in nood te helpen de komende winter te overleven. Kijk eens rond in eigen huis naar warme jassen, behaaglijke truien, broeken om in de winter te dragen, winterschoeisel, warme dekens, slaapzakken. Zijn die nog goed maar overbodig of zijn er goederen die gewoon aan medemensen in oorlog kunnen worden gedoneerd ... Anna zal er ontzettend blij en dankbaar mee zijn. Vooral mannenkleden en -schoeisel om meteen te dragen zijn welkom. Op de tweede plaats komt dameskleding voor nu. Dat de spullen een beetje oud zijn hindert niet, als alles maar schoon en draagbaar is. Baby- en kinderkleertjes worden momenteel niet ingezameld. Anna dankt bij voorbaat voor alle hulp en steun. 'Als iedereen iets kleins doet dan boeken we samen een goed resultaat', is haar mooie stelling.

Het inzameladres is: Tolhuis 13-28, 6537 MT Nijmegen, Stichting VolyaUkraine, www.volyaukraine.nl / @volyaukrainenl / +31 6479 831 90 (Anna)

Tekst: Anna Sheretova en Hette Morriën
Foto's: album Christa en Helmut Brockmeyer

PETITIE GESTART

Bouwdorp Duuk bij de Lindenberg

Raadvragen over dreigende sluiting Lindenberg Aldenhof

In de vorige Dukenburger berichten wij over de handtekeningenactie tijdens het bouwdorp Duuk voor het behoud van de Lindenberg-vestiging in Aldenhof. Inmiddels heeft de gemeenteraadsfractie van de SP vragen aan het stadsbestuur gesteld over deze kwestie.

Zo wil de partij weten of de gemeente deze voorziening (ook) belangrijk vindt voor de wijk Aldenhof, temeer daar er nauwelijks andere mogelijkheden zijn voor buurtbewoners om elkaar te ontmoeten. De SP weet dat er concrete plannen zijn om in het Winkelcentrum Dukenburg meer culturele voorzieningen te realiseren, en wil weten of dit inderdaad betekent dat de Lindenberg vertrekt uit Aldenhof. En als dat inderdaad het geval is wil de partij ook graag weten welke nieuwe invulling het gebouw dan krijgt.

Overigens heeft directeur Teddy Vrijmoet van de Lindenberg aangegeven dat het cultureel centrum zelf graag in Aldenhof blijft. En zelfs meer voor de wijk wil gaan betekenen.

Inmiddels is er ook een online petitie gestart voor het behoud van de Lindenberg in Aldenhof. Deze is al enkele honderden keren getekend en te vinden op <https://www.petitie24.nl/petitie/4572/de-lindenberg-moet-in-de-aldenhof-blijven>.

Tekst: Toine van Bergen
Foto: Mike Wiering

VERTRAGING

Een nieuw dak ligt klaar

Dakenproject Meijhorst

Voor de zomer leek het erop dat het dakenproject in Meijhorst voorspoedig afgesloten kon worden. Met een hapje en drankje werd dit gevierd. Mooi en met in grote lijnen tevredenheid bij alle partijen kon bestuurder Margje Lubbers afsluiten.

Maar in de herfst en vlak voor de deadline van *de Dukenburger* moeten we constateren dat voor twee huurders de onzekerheid nog niet over is. Stellig was beloofd dat hun woning in oktober van een nieuw en goed geïsoleerd dak zou worden voorzien. Helaas geen nieuw dak, geen beter geïsoleerd huis en geen zekerheid voor de komende tijd. Als we de mensen midden november spreken hebben ze op hun mails en telefoontjes geen antwoorden gehad. De twee woningen konden in verband met 'bewoonde' vogelnestjes niet in het normale programma meegenomen worden. Nu staat de winter voor de deur en willen de (oudere) bewoners in deze tijd liever niet aan de werkzaamheden meewerken.

Ramen wassen en klaarmaken achterpaden

De communicatie over de laatste werkzaamheden in dit deel van Meijhorst was niet optimaal. Zo had elke bewoner in het onderhoudsgebied wel een duidelijk overzicht van de aannemer wat er precies gedaan moest worden, maar werden de werkzaamheden niet goed uitgevoerd en werden de meldingen niet goed opgepakt. Bijvoorbeeld het beloofde ramen wassen gebeurde alleen na een klacht en ook alleen bij mensen die klaagden. Bewoners die de taal minder machtig waren of communicatief niet zo sterk hadden het nakijken.

Tekst en foto: Peter Saras

GEMEENTE NIJMEGEN

Hulp om de winter door te komen

Heeft u geldzorgen door de hoge energiekosten? Gemeente Nijmegen helpt inwoners, ondernemers en instellingen die financiële problemen hebben door de gestegen energieprijzen de winter door.

Tot 31 maart 2023 biedt de gemeente u extra hulp aan. Onder andere met een noodfonds voor inwoners, het openstellen van openbare gebouwen en met energiebesparingstips.

Geldzorgen? Wij helpen u

Heeft u geldzorgen of komt u financieel in de knel door de gestegen energiekosten? Om u als inwoner zo goed mogelijk te helpen, is het belangrijk dat u zich op tijd meldt. Bijvoorbeeld bij een Stip (zie de advertentie op bladzijde 47). Medewerkers helpen u dan met uw geldzorgen. Zij kunnen ook extra hulp bieden vanuit het steunfonds voor inwoners dat de gemeente heeft ingesteld voor de winterperiode.

Ook voor instellingen en verenigingen geldt, dat er een noodfonds is ingericht voor de winterperiode. U kunt zich hiervoor aanmelden via uw vaste contactpersoon bij de gemeente.

Openstellen van openbare gebouwen

Zit u vanwege de energiekosten thuis in de kou? Dan kunt u binnenkort terecht bij wijkcentra en ontmoetingsplekken in de wijk. U hoeft dan thuis minder te stoken, zit niet in de kou en kan elkaar hier ontmoeten. Per stadsdeel of wijk is er aanbod op

maat. Zoals een kopje koffie, een soepje of een buurtactiviteit. Kijk voor een overzicht van locaties en hun aanbod op: nijmegen.nl/dewinterdoor.

In Dukenburg kunt u in ieder geval terecht in de Ontmoetingskerk (www.ontmoetingskerk.net) en het wijkcentrum in Meijhorst. Ook de Vincentius Vereniging biedt hulp. Zie het artikel op bladzijde 7.

Besparen op uw energierekening?

Met kleine aanpassingen kunt u al energie besparen. U bespaart al veel energie als u bijvoorbeeld alleen de ruimte verwarmt waar u bent, 's avonds de gordijnen dicht doet en korter doucht. Meer weten over besparen op uw energierekening? Kijk op nijmegen.nl/energietips.

Ondernemerspunt Geldzorgen

Bent u ondernemer in Nijmegen en heeft u geldzorgen? Op tijd hulp zoeken geeft rust. Maak een afspraak met het Ondernemerspunt Geldzorgen. De medewerkers helpen u om weer grip te krijgen op uw geldzaken. Zij kunnen u financiële steun, advies en administratieve hulp aanbieden. Mail naar ondernemerspunt@nijmegen.nl of bel (024) 329 98 00.

Ga voor meer informatie naar: nijmegen.nl/dewinterdoor.

Tekst: gemeente Nijmegen

Foto: Jacqueline van den Boom

Atrium in Wijkcentrum Dukenburg

WINKELCENTRUM DUKENBURG HEROPEND

Op 5 en 6 november was het groot feest in Winkelcentrum Dukenburg. Reden was het gereedkomen van de verbouwing.

De complete binnenkant van het winkelcentrum is vernieuwd, dus alle straten vanaf de bibliotheek tot en met Le Duc. De straten hebben nieuwe plafonds gekregen. Er zijn lichte luifeldekken. De kleur van het licht is veranderd. Het hele winkelcentrum is voorzien van een sprinklerinstallatie. De rolbaan bij Albert Heijn XL is vervangen. Er zijn nu twee grote, ook voor invaliden toegankelijke toiletten bij de lift in de parkeergarage. Het halletje is vergroot, de lift vernieuwd. In alle straten zijn nieuwe zitmeubelen geplaatst, op verschillende plekken voorzien van tafels.

Wethouder John Brom spreekt belangstellenden toe bij de heropening van het winkelcentrum

Wethouder John Brom verrichtte op zaterdag 5 november de officiële openingshandeling. Daarna waren er feestelijke activiteiten met muziek en hapjes. Bezoekers konden prijzen winnen.

Ook zondag 6 november waren de winkels open. Op die dag was er een *Meet & Greet* met bekende tekenfilmhelden.

In het winkelcentrum zijn niet alleen de gebruikelijke commerciële zaken. Er komen ook steeds meer bedrijfjes met een ideële achtergrond. Een voorbeeld is Re-cycled. Zie het artikel op pagina 4 van dit nummer.

Tekst: René van Berlo

Foto's: Jacqueline van den Boom

PLAATSING KUNSTWERK NARCISSE TORDOIR UITGESTELD

Dit najaar zou het kunstwerk van Narcisse Tordoir geplaatst worden op de hoek van de Van Apelterenweg en Van Boetbergweg. Dat gaat niet lukken.

Het kunstwerk stond jarenlang op het Kelfkensbos. Daar moest het verdwijnen vanwege de herinrichting van het plein. Het komt naar ons stadsdeel. Dukenburgers konden een mogelijke plek uitzoeken. De hoek aan de zuidwestkant van Malvert won. Op die plek staan enkele bomen die geplaatst moeten worden. Op 10 maart 2022 zijn de bomen hier op voorbereid, maar volgens de gemeente is dit werk nog niet afge maakt. Het zou lastig zijn om een aannemer te vinden die het plaatsen van het kunstwerk voor een redelijke prijs wil doen. Wordt vervolgd, maar geen idee wanneer.

Tekst René van Berlo

Foto: Jacqueline van den Boom

Op deze foto is het kunstwerk van Narcisse Tordoir al geplaatst, in het echt nog niet

ZWEMBAD

Zwembad Dukenburg tijdens de heropening op 5 november 2016

Locatie Winkelsteeg bekend

Burgemeester en wethouders hebben een plaats gekozen voor het nieuwe zwembad in Winkelsteeg. Ze willen het bouwen op de plek van de Jan Massinkhal.

Het nieuwe zwembad is bedoeld als vervanging van de zwembaden in Dukenburg en West. Er kwamen drie plekken op Winkelsteeg in aanmerking. Nu is dus gekozen voor de Nieuwe Dukenburgseweg. De Jan Massinkhal wordt gesloopt. Daarvoor in de plaats komt het nieuwe zwembad met een nieuwe sporthal.

Eisen nieuw zwembad

‘Gebruikers hebben in een participatietraject meegedacht over de eisen van het nieuwe zwembad’, meldt de gemeente. ‘Het nieuwe zwembad moet een 50 meter wedstrijdbad en een 25 meter wedstrijdbad krijgen. Dit laatste bad leent zich door de beweegbare bodem ook voor instructiezwemmen en voor zwemen waterpolowedstrijden. Ook is er in het zwemcomplex een bad voor recreanten met interactieve water-/geluid-/lichtelementen ingetekend en is er ruimte voor een peuterbad. Met de gebruikers spreekt de gemeente in een volgende stap over de verdere inrichting.’

De gemeenteraad beslist. Dat gebeurt waarschijnlijk nog dit jaar.

Op de locatie van zwembad West komen naar verwachting woningen. Wat met de plek van zwembad Dukenburg gebeurt is nog onbekend.

Tekst: René van Berlo

Foto: Jacqueline van den Boom

BELANGENVERENIGING WEEZENHOF

De Belangenvereniging Weezenhof heeft tot doel het beschermen van het woon- en leefklimaat in de Weezenhof en omgeving. In dit artikel meldt zij het laatste nieuws.

Terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan

Nadat de gemeente het ontwerpbestemmingplan voor de nieuwbouw van het Winkelcentrum Weezenhof op 22 september 2022 ter inzage legde, heeft de Belangenvereniging Weezenhof de volgende stappen ondernomen. In de eerste plaats heeft zij tegen het ontwerpbestemmingplan een zienswijze ingediend. De sluitingsdatum om een zienswijze in te dienen was 2 november 2022. Op basis van hetzelfde ontwerpbestemmingplan diende de belangenvereniging ook een aanvulling in, waarin bezwaar wordt gemaakt tegen de te verwachten hittestress en stikstofproblematiek. Ten slotte heeft de belangenvereniging een zienswijze ingediend naar aanleiding van de terinzagelegging van het ontwerpbesluit Hogere Waarden Wet Geluidhinder. De sluitingsdatum om hierop een zienswijze in te dienen was 16 november 2022. Van meerdere bewoners hebben wij begrepen dat zij ook nog individueel een zienswijze hebben ingediend. Namens de belangenvereniging dank daarvoor.

Uitnodiging gemeenteraad

Alle leden van de gemeenteraad zullen opnieuw worden uitgenodigd om ter plaatse te kunnen zien hoe groot en hoe hoog het geplande gebouw zou kunnen worden. We kunnen helaas geen ballonnen plaatsen, mede omdat raadsleden ook een gewone baan hebben naast hun raadslidmaatschap en dus overdag gewoon werken. De afspraak zal dan ook op een avond plaatsvinden. De belangenvereniging heeft ook een Woo-verzoek (Woo = Wet open overheid, voorheen Wob = Wet openbaarheid van be-

stuur) bij de gemeente ingediend om duidelijkheid te krijgen over gemaakte afspraken rondom de ontwikkelingen van de plannen voor het winkelcentrum

Uitspraak Raad van State

De uitspraak van de Raad van State, gepubliceerd op 2 november 2022, geeft in grote lijnen aan dat de bouwvrijstelling met betrekking tot stikstof van tafel is, maar dat betekent geen algehele bouwstop. Deze uitspraak is een tussenuitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak. Hierin wordt geconstateerd dat de bouwvrijstelling niet mag worden toegepast. Dat betekent niet dat er een algehele bouwstop geldt. Net als in de situatie van vóór de bouwvrijstelling, blijft het mogelijk om voor een plan of project een zogenoemde voortoets uit te voeren en, zo nodig, een passende beoordeling te maken. Daarnaast kan voor projecten van groot openbaar belang toestemming worden gegeven als daarvoor geen alternatieven zijn en de natuurschade gecompenseerd wordt. Een definitieve uitspraak van de Raad van State volgt in een later stadium. Of deze uitspraak van invloed is op de bouwplannen voor het Winkelcentrum Weezenhof en de vaststelling van het ontwerpbestemmingsplan is op dit moment nog niet duidelijk. Zodra hier meer over bekend is zullen wij u hierover nader berichten.

Algemene ledenvergadering

Naar aanleiding van de ontwikkelingen heeft er een algemene ledenvergadering plaatsgevonden in de aula van de Prins Clauschool aan de 40^e straat op 20 oktober van 20.00 uur tot 21.30 uur. Een groot aantal leden was daarbij aanwezig. Het bestuur heeft de aanwezigen van de nodige informatie kunnen voorzien. Het verslag is naar alle leden gestuurd.

Website: belangenverenigingweezenhof.nl.

Tekst: Jan Müskens, voorzitter

Tekening: Flow

Ontwerp van het nieuwe Winkelcentrum Weezenhof met daar bovenop appartementen

MODELWONING IN MEIJHORST BEZOCHT

Het nieuwe draai-kiepraam waarvan er drie op de bovenverdieping geplaatst gaan worden

Inmiddels hebben alle bewoners van de Meijhorst-maisonnettes die dat wilden de modelwoning aan de 23^e straat Meijhorst bezocht.

In de woning konden mensen zien hoe en uitleg krijgen over de werkzaamheden die woningcorporatie Talis wil uitvoeren in strijd tegen het vocht- en schimmelprobleem. Het meest zichtbare zit in de ramen. Zo worden alle te openen ramen met een stalen frame vernieuwd door houten draai-kiepramen met een veel betere afdichting. De keuken krijgt een nieuw klap-bovenraam. In alle nieuwe ramen komt bovendien een afsluitbaar ventilatioerooster. Ook de afdichting van de buitendeuren wordt verbeterd, slechte kozijn delen worden vernieuwd. Wanneer deuren te slecht zijn - hiervoor krijgt elk huis apart een opname - gaan deze vernieuwd worden.

Beter isoleren

Bij ons bezoek was alleen aan de binnenkant van de woning gewerkt. Wat er aan de buitenkant gaat gebeuren kon alleen uitgelegd worden. Belangrijkste punten: de betonnen zijdelen waar nu sierbeplating over zit krijgt isolatie en de panelen onder het keukenraam, huiskamer raam en de slaapka-

merramen worden vernieuwd door panelen met goede isolatie. Ook worden de balkons en galerijen opgeknapt. Hoe dit er verder uit gaat zien en welke kleuren er gebruikt gaan worden moet nog bepaald worden. Hier wordt ook een architect voor ingeschakeld.

Wat bewoners vinden

Bewoners die in de modelwoning waren geweest zijn deels terughoudend. De draai-kiepramen op de slaapkamers worden wel positief ontvangen. Goed is ook dat de kozijnen binnen en buiten geschilderd worden. Diverse bewoners vinden dat de verouderde verwarmingsketels eerder vervangen moeten worden.

Voor veel andere dingen zal de corporatie het vertrouwen terug moeten winnen. Hier haalt men vaak de (dak)lekkages aan. Men hoopt met de, voor vocht en schimmel belangrijke werkzaamheden in de woningen, omstreeks maart-april 2023 te beginnen. Tijdens de werkzaamheden wil *de Dukenburger* regelmatig met updates komen.

Bewoners kunnen tweemaal per week op het spreekuur terecht in het Talis wijkbeheerderkantoor Meijhorst 22-18.

Tekst en foto: Peter Saras

DIENSTREGELING

Er komt voorlopig geen aangepaste dienstregeling van de bussen in Arnhem en Nijmegen. Dat heeft busvervoerder Breng laten weten aan *de Dukenburger*. De provincie heeft een besluit hierover uitgesteld.

Zoals elk jaar stelde Breng voor de dienstregeling vanaf de tweede zondag in december op enkele punten aan te passen. De grootste wijziging was: lijn 331 rijdt niet meer van Velp en Arnhem naar Dukenburg, maar naar Heijendaal. Op het trajectdeel Weezenhof/Aldenhof - station Dukenburg - centraal station - Plein 1944 zou een aparte stadslijn komen, in de spits zes en in het dal vier keer per uur. De verbinding met het centrum zou daardoor fors verbeteren. Nu rijdt lijn 331 twee keer per uur naar Plein 1944 en dat maar een beperkt deel van de tijd. Dit doet hij na de ochtendspits op maandag tot en met vrijdag tot het begin van de middag en op zaterdag tot het eind van de middag. Op andere tijden rijdt lijn 331 over de singels.

De provincie beslist over de dienstregeling. B en W mag adviseren. B en W vond het voorstel prima. Dat vond zij niet van een ander voorstel van Breng, namelijk om lijn 6 niet meer door de Edisonstraat, maar over de Grootstalseaan te laten rijden.

Als antwoord op vragen van *de Dukenburger* schrijft Breng: 'De dienstregelingwijzigingen zijn opgeschort. Provincie heeft nog geen zekerheid over het budget en de eventuele noodzaak om te bezuinigen. Daarom is besloten om de dienstregeling niet te wijzigen in december en op een nader te bepalen datum in 2023 daartoe over te gaan.' Of alle wijzigingsvoorstellen dan doorgaan, staat niet vast.

Tekst: René van Berlo. Foto: Ron Disveld

KAMERKOOR SOTTO VOCE ZOEKT MANNENSTEMMEN

Kamerkoor Sotto Voce heeft 25 september jongstleden het Stabat Mater van Dvorak en het Schicksalslied en Nanië van Brahms uitgevoerd, met solisten en orkestbegeleiding.

Sotto Voce voert grote werken uit met begeleiding en solisten, afgewisseld met een a-capella-programma of met alleen piano-begeleiding. Van oude muziek tot modern en alles er tussenin. Na uitgevoerde con-

certen verdwijnen steeds de projectzangers, zo gaat dat. We zoeken dus met grote spoed nieuwe aanwas bij de bassen. Ook bij de tenoren is er nog plaats om het koor weer op volle sterkte te brengen.

Sotto Voce is een ambitieus maar ook gezellig koor. Kom eens een of meer avonden vrijblijvend kijken, luisteren, de sfeer proeven en meezingen. Noten kunnen lezen heeft weliswaar de voorkeur, maar we weten uit ervaring dat het heel goed mogelijk is je partij

via Musescape in te studeren, mocht noten lezen niet je állersterkste kant zijn. Dus aarzel niet. Kunnen zingen is het belangrijkste criterium. Sotto Voce zingt op dinsdagavond van 19.45 uur tot 22.00 uur in de *vrijeschool Meander* aan de Celebesstraat 12 in Nijmegen. Zie voor informatie de website: www.sottovoce.nl of meld je aan: info@sottovoce.nl.

Tekst: Sotto Voce. Foto: Judith Zilverberg

EVEN WACHTEN OP NIEUWE DREMPELS IN LANKFORST

De klaarliggende drempels in Lankforst

Op 22 oktober kondigden we groots aan dat de (bus-)drempels bij de Nutsschool in Lankforst vernieuwd zouden worden.

In de week van 24 tot en met 28 oktober zou het gaan gebeuren. De verkeersregelaars waren al besteld en alles was er klaar voor om grote

gaten in de weg te zagen waar de nieuwe betonnen (bus-)drempels in geplaatst moesten worden. De op de weg 'geplakte' rubber druppel-drempels zijn inmiddels helemaal los gereden en deels verwijderd.

Maar toen kwam busmaatschappij Breng met bezwaren, de afstand tot de bocht werd een discussie, net als de buslengte wanneer er langere gelede bussen zouden rijden. Kortom de werkzaamheden kwamen stil te liggen en er moest opnieuw overleg worden. Onze bronnen melden dat het overleg inmiddels geregeld is en dat men nu hoopt de drempels nog dit jaar te plaatsen. En als dat allemaal klopt laten we dit in de volgende Dukenburger (met een knipoo) zien ...

Tekst en foto: Peter Saras

WOONCONSULENT BIJ WOONWAARTS

Stan Janssen

Bij het renovatieproject Lankforst-maisonnettes kwamen we woonconsulent Stan Janssen voor het eerst tegen. Stan is nu ongeveer anderhalf jaar in dienst van de woningcorporatie als trainee-woonconsulent. In opleiding en zoals hij zelf zegt, ‘een snuffel om te kijken in welke richting uiteindelijk zijn toekomst zal gaan.’

Stan is bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen afgestudeerd voor de opleiding facilitymanagement. Zijn eindonderzoek heeft hij afgerond bij woningcorporatie Talis met als onderwerp de verbetering van de doorstroom op de woningmarkt voor vijfenzestigplussers.

We spraken Stan onder lunchtijd op het ‘hoofdkantoor’ van Woonwaarts aan het Takenhofplein. Daar kwamen we ook andere ons bekende medewerkers tegen. Waarbij tegelijk de goede en ontspannen sfeer en samenwerking opvielen. Diverse aanwezige Woonwaartsmensen kenden we als oud Toezichthouders van de gemeente Nijmegen, allen met een behoorlijke portie ervaring en mensenkennis. Dat lijkt een goede basis voor een trainee-woonconsulent.

Beheer ontmoetingsruimtes

Het werkgebied is heel Dukenburg. Hier is Stan onder anderen belast met het beheer

van de ontmoetingsruimtes die de woningcorporatie in en onder hun vastgoed heeft. In gesprekken met bewoners gaat hij kijken wat de beste invulling is en hoe bewoners gestimuleerd kunnen worden actief in de gemeenschappelijke ruimtes mee te kunnen doen. Naast ondersteuning van de activiteiten in de Hofpoort in Tolhuis is er nu werk aan de winkel bij de maisonnettes in Malvert. Hier is namelijk nog genoeg ruimte voor nieuwe dingen en nieuwe bewoners die zich willen inzetten.

Leven in Lankforst

In het maisonnettecomplex van Lankforst waar nu de grote renovatie plaatsvindt, is Stan ook actief in de begeleiding van bewoners. Hier gaat het ook om de rustwoningen voor bewoners wanneer er in hun huis gewerkt wordt. Het sociale plan in dit project staat op een hoog peil gezien de enorme belasting die bewoners op hun bordje krijgen. Verder loopt Stan mee bij diverse casussen ‘van mooie dingen tot probleemgevallen’ die zich in de woningen en wooncomplexen voordoen. Kortom alle aspecten waar de huidige sociale woningcorporaties mee te maken krijgen.

Mooi te zien dat jonge mensen zich hiervoor inzetten.

Tekst en foto: Peter Saras

OPRUIMEN

Zaterdagmiddag 12 november, midden in de herfst, vond weer de jaarlijkse clean up-walk plaats in Aldenhof.

Een evenement waarbij wijkbewoners met plastic zak en knijptang de wijk ingaan om zwerfafval op te ruimen. Het lente-achtige zonnetje maakte het een aangename bezigheid voor de wijkbewoners die op pad gingen. Dit keer allemaal volwassenen, omdat de organisatie vergeten was dat op deze dag ook Sinterklaas werd ingehaald. De facilitaire voorzieningen waren uitstekend. Het opruimmateriaal werd door de Dar verstrekt, er was ondersteuning vanuit woningcorporatie Talis en koffie, thee en koek waren ook voorhanden.

Tekst en foto's: Toine van Bergen

ALDENHOF

Trottoir wekenlang opgebroken

Sinds medio oktober ligt het trottoir in de 13^e en 14^e straat Aldenhof grotendeels open. Er zijn tijdelijk platen neergelegd om de huizen bereikbaar te houden.

Zowel voorzitter Pierre Sophie van het wijkplatform als uw redacteur deden navraag bij een van de wijkregisseurs van de gemeente. Verteld werd dat er 'saneringswerkzaamheden' uitgevoerd gaan worden. Oude leidingen van Vitens en bekabeling van Liander worden verwijderd.

Vertraging ontstond omdat de juiste tekeningen zouden ontbreken bij de aannemer. Als het goed is zijn de werkzaamheden in de week van 21 november alsnog gestart.

Tekst en foto's: Toine van Bergen

PROBEER DYNAMIC TENNIS

Valt het u wel eens zwaar om nog te kunnen tennissen of andere wat zwaardere sporten te doen maar wilt u toch in beweging blijven en uw conditie een beetje op peil houden of misschien wel uw conditie een boost geven dan is mogelijk Dynamic tennis wat voor u.

Heel veel mensen hebben hier nog nooit van gehoord. Inmiddels mag deze sport zich in een toenemende populariteit verheugen. Op een honderdtal plaatsen in Nederland wordt gespeeld met duizenden beoefenaren. Niet verwonderlijk omdat dynamic tennis:

- Gemakkelijk aan te leren is.
- Attractief is voor alle leeftijden. Mannen en vrouwen spelen met en door elkaar.
- Op gevorderde leeftijd nog goed vol te houden is.
- Gespeeld wordt met lichte materialen waardoor blessures een uitzondering zijn.
- Dynamic tennis is dynamisch, aantrekkelijk op zowel recreatief tot wedstrijd niveau.

LOB'94 in Nijmegen is een vereniging waar Dynamic tennis elke maandag van 14.00 tot 15.30 uur en elke vrijdag van 10.30 tot 12.00 uur gespeeld wordt in de Vocasa-sportthal in Neerbosch-Oost.

Heb jij het al eens gespeeld? Eén keer spelen en je bent verkocht.

Dynamic tennis wordt gespeeld op de binnenste lijnen van een badmintonveld. Het

net hangt op 82 tot 85 centimeter. Het spel wordt gespeeld met de oude regels van tafeltennis, wat met name het dubbelspel aantrekkelijk maakt.

Dynamic tennis wordt gespeeld met een speciaal ontwikkeld racket met extreem laag gewicht van circa 170 gram en met een lichtgewicht foambal van circa 15 gram. Dit geeft elke speler de mogelijkheid snel, behendig en met veel effect te spelen. Dankzij deze materialen kost het nagenoeg geen kracht om de bal te spelen.

Inloopdagen 2023

Is dit misschien een sport voor jou omdat andere sporten misschien te zwaar zijn? Loop dan eens binnen op onze inloopdagen in de Vocasa-sportthal, Symfoniestraat 200, 6544 TN Nijmegen. De inloopdagen zijn op vrijdag 6 en 13 januari 2023 van 10.30 tot 12.00 uur en op maandag 9 en 16 januari 2023 van 14.00 tot 15.30 uur. En als je sportschoenen meeneemt kun je gelijk meespelen om kennis te maken met dynamic tennis.

Onze vereniging is aangesloten bij de *Mee-doen-regeling* van de gemeente Nijmegen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onze secretaris Els Jansen, telefoonnummer 06 41 11 40 60 of via e-mail: e.jansen664@upcmail.nl.

Tekst en foto: LOB'94

NOG STEEDS KABELPROBLEMEN IN DUKENBURG

Nog steeds zijn er op diverse plekken problemen met de aanleg en aansluiting van kabel en glasvezelkabel in Dukenburg.

Bij de maisonnettes in Meijhorst blijkt nu dat ook kabelaar Ziggo het soms moeilijk heeft zijn klanten van een goed signaal te voorzien. Zo is iemand al maandenlang *extern* voorzien. Dat wil zeggen de kabel loopt vanaf de aansluitkast buitenom en door weer en wind naar de woning op de bovenste verdieping.

Herstel bij groot onderhoud

Vooraf in de Meijhorst-maisonnettes is er veel gerommeld en afgetakt in het verleden. Monteurs hebben vervolgens de grootste moeite om bij de locaties te komen omdat

'Externe' kabelaansluiting in Meijhorst

bewoners niet meewerken of niet bereikbaar zijn. Ook de hulp van de woningcorporatie is hierbij gevraagd. Bestuurder Ronald Leushuis van Talis heeft in april aan de redacteur toegezegd dat dit met het groot onderhoud aan de maisonnettes meegenomen gaat worden. Nu maar hopen dat die omleidingen in de buitenlucht het zolang volhouden.

'Glasvezel niet mogelijk'

In Dukenburg zijn er ook aansluitproblemen voor glasvezel door de provider. Zo is in de flats van de dertiger straten in Lankforst wel de glasvezelkabel tot in de woning aangelegd en heeft de monteur verbinding gemaakt met de centrale maar verder wil of kan men geen aansluiting realiseren. 'Glasvezel niet mogelijk' is het bericht dat bewoners vervolgens krijgen. Dat komt vaak ook doordat de medewerking van (onder)buren ontbreekt. Deels door administratieve fouten ontstaan bij de aanleg als een gedeelte van het gebouw wel de glasvezelkabel in huis krijgt en een ander deel niet.

Wanneer men wel de glasvezelaansluiting in huis heeft. – Wit kastje met opdruk *KPNNetwerkNL Glasvezelaansluitpunt* – en de provider (T-Mobile, KPN, YouFone, Online.NL enzovoort) niet kan aansluiten, stuur dan een

Ziggo-kabel langs het balkon

foto van het aansluitkastje naar meldingen@vwtelecom.com. Vermeld het adres en postcode en kort de reden.

De aannemer die het glasvezelkabelnet aanlegt, *VolkerWessels* zet dan de verbinding vrij voor de providers. Wanneer buren niet mee willen werken om de aansluiting in huis te krijgen kan men aan de woningcorporatie vragen of die wil bemiddelen.

Tekst en foto's: Peter Saras

NIEUWE PUIEN IN TRAPPENHUIZEN LANKFORST-MAISONNETTES

Bij de Lankforst-maisonnettes zijn de nieuwe puien in de entrees van de trappenhuisen geplaatst.

'Weg met het bedompen hol', vertelde een werknemer die hier aan werk was. Het verschil is inderdaad groot. Door het glas is er goede doorzicht en veel licht, niet alleen bij de entree maar in het hele trappenhuis. Je kunt van alle kanten zien wat er gebeurt, wie er binnen is. Dit zal het veiligheidsgevoel sterk vergroten. Ook zijn een nieuwe brievenbuskast en beltableau geplaatst. Tijdens de overgang van oud naar nieuw stond het oude bellentableau nog aangesloten naast de nieuwe pui, hier kon bezoek tijdelijk aanbellen.

Voorlopig komen nog de oude sloten in de deuren. In 2023 worden de werkzaamheden aan de trappenhuisen afgerond.

Tekst en foto: Peter Saras

Duukjes

Duukjes zijn gratis, niet-commerciële advertenties voor lezers van *de Dukenburger*. Ook een advertentie plaatsen? Mail naar info@dedukenburger.nl.

Te koop gevraagd

Vuilnisemmer uit Nijmegen. Reacties mogen naar Hennie Hofkens, snekfoh@icloud.com.

Expo bibliotheek

Tot 2 januari 2023 is er in de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid – de bieb Zwanenveld dus – een expositie met werk van Leen Ghanam. Iedereen kan daarvoor de leeszaal binnenlopen. Je hoeft geen abonnement te hebben bij de bibliotheek of één van de vele cursussen te volgen. Zelf exposeren hoort ook tot de mogelijkheden.

DELA-lichtjesavond

Zondag 15 januari 2023 is er de landelijke lichtjes-avond op de DELA-locaties. Wie meer wil weten of zich alvast wil aanmelden: www.dela.nl/over-dela/evenementen/lichtjesavond.

Máximaatje

Te koop aangeboden: 1 paar enkellaarsjes, bruin met veters, en 1 paar zwarte sneeuwlaarzen. Schoeisel amper gedragen. En dan de maat voor een dame: 42! Net als koningin Máxima. Info: 06 15 42 07 27.

Oorbellen

Verloren in Meijhorst op voetbalveldje 60^e straat, naast Tandheelkundig Centrum Nijmegen: kleine gouden meisesoorbel. Gevonden in Meijhorst in het Wijkcentrum Dukenburg op de grote tafel in het Atrium: zilveren steekoorbel met twee zwarte, hoekige kraaltjes, alle leeftijden. Info: 06 15 42 07 27.

'Wonen overal...?'

In het kader van 750 jaar Stevenskerk organiseert de Stadskerk op de eerste zondag van de maand een reeks bijzondere vieringen. Op zondag 4 december is de derde viering in deze reeks. Deze dag vieren we samen met een aantal dak- en thuisloze mensen uit Nijmegen. In samenwerking met Stichting Kruispunt, Stichting Vagebond en diverse mensen van de straat maken we er een bijzondere bijeenkomst van. Gitarist *Manito*, ook bekend buiten Nijmegen, komt spelen. Jamilla zal twee liederen zingen, straatdichter Ton draagt gedichten voor en kunstenaar Patrick zal tijdens de dienst een kunstwerk maken en toelichten. Maria van den Muijsenbergh, straatdokter en onderzoeker aan de Radboud UMC, zal de preek van de leek verzorgen. In de Stevenskerk, aanvang 11.30 uur.

BRUGHEKKEN IN PARK STADDIJK TE LAAG

Op 1 juli 2021 trad een nieuwe wettelijke eis in werking voor de hoogte van leuningen op bruggen waarover gefietst wordt. Deze eis houdt in dat bij nieuwe en verbouwde bouwwerken waar fietsers overheen gaan, zoals bruggen of viaducten, de leuning ten minste 130 centimeter hoog moet zijn. Hierdoor worden fietsers beter beschermd.

Jaarlijks maken enkele tientallen fietsers in de Europese Unie een lelijke val over een te lage leuning. Veelal met noodlottig gevolg. In oktober gebeurde dat nog in Düsseldorf met een fietser die een tiental meters omlaag viel. De bewuste *Theodor-Heuss-Brücke* was nog niet aangepast, terwijl men bij bekendworden van de komende nieuwe eisen in 2018 wel al op andere bruggen met verhoog gestart was.

Bruggen in Dukenburg

Ook de Dukenburgse wegen over de viaducten tussen Zwanenveld/Lankforst en Malvert/Weezenhof, maar ook de bruggen over het Maas-Waalkanaal, hebben leuningen die niet hoog genoeg zijn. Bij de viaducten is dat maar liefst 105 centimeter. Bij de balustrades van het Maas-Waalkanaal meten we hoogtes van 115 centimeter tot 110 centimeter. Te laag dus.

Brug park Staddijk gevaarlijk?

Bij de onlangs vernieuwde brug over het Gerrit Schultepad in park Staddijk kwamen we op 110 centimeter hoogte van de leuningen. Waarbij je je afvraagt waarom hier niet meteen goede brugbeveiliging is gemaakt met de komst van de nieuwe wetgeving. Wettelijk gezien hoefde het op moment van plaatsing, enkele maanden daarvoor, nog niet. Maar het was al langer bekend dat die 1 meter 30 de nieuwe norm zou worden.

Leuning viaduct tussen Weezenhof en Malvert: 105 centimeter hoog

Leuning van brug Gerrit Schultepad in park Staddijk: 110 centimeter hoog

Verder heeft deze brug wat veiligheid betreft toch al zwaarwegende gevaarpunten. Midden op een fietspad een bankje plaatsen, is op zijn minst vreemd te noemen. Helaas zijn de simpele staalraadjes in de leuningen voor kleine kinderen ook heel gevaarlijk, een kindje kan er zo tussendoor schuiven. Enkele ouders hebben nog net op tijd kunnen handelen.

Fietsersbond blij met nieuwe eisen

Het viel de Fietsersbond al jaren op dat de meeste brugleuningen te laag zijn en dat je er als fietser makkelijk overheen kunt vallen. De bond vindt dat raar: de reden dat zo'n leuning er staat is om je tegen te houden als je er tegenaan botst. Veel wegbeheerders nemen standaard de wettelijke minimumhoogte voor een leuning over, zonder na te gaan of die wel voldoende veiligheid biedt. De bond is blij met de nieuwe eisen, maar vindt dat ombouw sneller van start had mogen gaan. De komst van de nieuwe eisen was al jaren bekend. Nieuwe bruggen en bruggen die verbouwd worden, krijgen voortaan meteen een leuning van 130 centimeter hoog. Dat was één meter en in sommige gevallen zelfs maar 90 centimeter.

Het is jammer dat we het nog op veel plekken jarenlang met bestaande, te lage leuningen moeten doen. Overal meteen nieuwe leuningen plaatsen is natuurlijk ondoenlijk. Maar nog snel een paar maanden voordat een brug vernieuwd zou worden deze plaatsen met te lage leuningen is wel zuur.

Tekst en foto's: Peter Saras

DE STAD BEN IK - HOE GROOTS HET KAN ZIJN

Met een blik van nieuwsgierigheid struinen wij – Anja en Christeljohn, beiden Dukenburgers – door de wijken van Nijmegen. We zijn er niet op uit om de mooie paden te bewandelen, maar om ons te verwonderen over wat we op ons pad ontdekken.

In het noordelijk deel van de wijk Groenewoud maken twee grote gebouwen indruk op ons. Een deel van het NSG-gebouw (Nijmeegse Scholen Gemeenschap) oogt als een witte kubus. Zou deze geïnspireerd zijn op de Kaaba maar dan in dia negatief? Vier regels van baksteen, lijkend op oriëntaals schrift, sieren rondom de gevel. Het blijkt een herhaling van de letters N S G te zijn.*

Het voormalige dominicanerklooster het Albertinum heeft met zijn ronde torens de uitstraling van een burcht. Het biedt nu huisvesting aan studenten. De besloten tuin ademt, door zijn verstillings, de sfeer van weleer. Christeljohn zou er zo haar brevierende heerom tegen kunnen komen.

In het groene woud verlichten kloosters menig studentenbestaan

Ook in Mariënbosch, ooit een klooster en meisjesspensionaat, wonen studenten. In het omliggende ‘sprookjesbos’ komen we koningin Chiara de vijfde met haar gevolg tegen. Waarschijnlijk scholieren die met veel lol werken aan een theaterstuk.

De herfst is zo weelderig, het bos zo sereen, onvoorstelbaar dat we nog steeds in Nijmegen zijn. We hebben inmiddels Groenewoud verlaten en zijn in Kwakkenberg.

Op landgoed Villandry staat een indrukwekkende villa. Deze kijkt uit op een vorstelijke tuin met aan weerszijden luxe uitstralende appartementengebouwen. We voelen ons een beetje als bladeren tegen een omheining als we het erop wagen de tuin te verkennen en vriendelijk doch beslist door een bewoonster buiten de poort worden geleid. Immers verboden voor onbevoegden.

In de villawijk aan de andere kant van Kwakkenberg, waar her en der het oog van een camera alles in de gaten houdt, kunnen we wel onze ogen uitkijken. Enkele huizen hebben nok-hoge glazen portalen als grootse vitrinekasten. Tussen de riante villa's staat ook een lieflijk Hans en Grietje huis. Helemaal gecharmeerd zijn we van een schuurtje.

Via de Postweg komen we bij een speelveldje in de verzetsstrijdersbuurt. Wat leuk dat vader en dochter voetballend – allebei tweebenig – elkaar uitdagen. Als ze er genoeg van hebben, klautert het meisje in een klimtoestel. Ze probeert haar vader te verleiden tot de fratsen die ze uithaalt. Hij doet stoer – zoals hij zelf zegt – door zich op te drukken, maar laat zich niet overhalen. ‘Ik heb hoogtevrees.’ Je grenzen respecteren, dát vinden wij stoer.

De telefoon gaat. Onverwacht, een overlijdensbericht. Hoe betekenisvol zijn de woorden van de buschauffeur van lijn 2 die ochtend. Bij de eindhalte, als wij uitstappen, vertelt hij zeven keer de vierdaagse te hebben gelopen; de 50 km. Hij wil het nog drie keer doen als een eerbetoon aan zijn zieke wandelmaat. Met tranen in de ogen wenst hij ons toe: ‘Geniet van het leven.’

Wordt vervolgd...

* <https://architectenweb.nl/projecten/project.aspx?ID=33925>

Tekst: Anja Strik en Christeljohn Roothans
Foto's: Anja Strik

Stichting Anders Actieven Dukenburg

Vanuit sociaal belang bieden wij in en voor Dukenburg zinvolle vrijetijdsbesteding aan. Wij brengen mensen bij elkaar, die op verschillende gebieden gezamenlijk actief willen zijn met anderen, die hun kennis en vaardigheden willen delen en onderhouden. Wij doen dit in een open en vertrouwde omgeving zonder winst oogmerk. De cursussen en themabijeenkomsten in 2023 zijn te vinden op bladzijde 45 in deze Dukenburger.

KOM JE OOK EEN SOEPIE DOEN?

Iedere dinsdag in Dukenburg

- De soep staat klaar om 12.30 uur
- Eigen bijdrage € 0,50

Wijkcentrum Dukenburg
Meijhorst 70-39

Richt uw woning mooier in met Wennekers Nijmegen

WENNEKERS
NIJMEGEN

Groenestraat 2A Nijmegen
(hoek St. Annastraat)
T: (024) 356 01 04
E: info@wennekers-nijmegen.nl

Gordijnen, zonwering, vloeren ...en meer

www.wennekers-nijmegen.nl

GEEST VAN 'T BESIENDERSHUIS

Lezen en puzzelen in kerst vakantie

De Geest van het Besiendershuis is een superspannend verhaal van jeugdboekenschrijver Marloes Morshuis, geschreven voor kinderen vanaf tien jaar. De Geest is gratis te lezen en te beleven op de interactieve website.

Het verhaal speelt zich af in het Besiendershuis, het eeuwenoude huis aan de Waalkade waar het volgens de legendes zou spoken. Op een avond breken zes kinderen in het huis in, om eens te kijken wat er van die verhalen waar is. Ze worden gewaarschuwd, maar zetten toch door... En dat zullen ze weten: als straf worden ze alle zes naar een andere eeuw gestuurd, waar ze een weg terug naar het heden moeten zien te vinden... De kinderen beleven avonturen tijdens de Bataafse Opstand, in de tijd van Mariken van Nimwegen, in de tijd van de Pest, in de negentiende eeuw als de Benedenstad in verval is geraakt, tijdens de Tweede Wereldoorlog, en in de jaren 80 tijdens de krakersrellen. Geen zorgen, ze vinden allemaal hun weg weer terug... Of toch niet?

Op de website staan ook een 3D-model van het Besiendershuis, prachtige illustraties en animaties, en sfeervolle muziek, waardoor *De Geest van het Besiendershuis* tot leven komt. Bovendien horen bij ieder hoofdstuk puzzels en raadsels. Sommige kun je thuis oplossen, en voor andere moet je in de stad op zoek naar de resten van de geschiedenis. Een leuke activiteit voor in de kerstvakantie. Als je alle puzzels hebt gemaakt, maak je kans op de hoofdprijs: samen met je gezin een nachtje logeren in het Besiendershuis.

Het verhaal is ook in boekvorm verschenen, bij uitgeverij Lemniscaat. Vanaf 2023 is het project ook te gebruiken in de klas: groep 7 en 8 van de basisschool, klas 1 en 2 van de middelbare school. www.degeestvanhetbesiendershuis.nl

Tekst: Besiendershuis en Marloes Morshuis

Tekening: Senne Trip . 3D-huis: Thijs Linssen

EXPOSITIE 'BEZET, BEVRIJD & GEPLUNDERD'

Geallieerde plunderingen in de regio Nijmegen, 1944-1945

Al zolang oorlogen bestaan, wordt er geplunderd. Het zal daarom niemand verbazen dat ook geallieerde soldaten tijdens de Tweede Wereldoorlog zich aan plundering schuldig maakten.

Maar waarom deden ze dat op het grondgebied van een bevriende natie? Onderzoek naar wat zich afspeelde in de regio Nijmegen, leidt tot een confronterende conclusie: met name in de geëvacueerde gebieden van de gemeenten Ubbergen, Millingen, Groesbeek, Mook en Middelaar, Ottersum en Gennep blijken vrijwel alle gebouwen leeggehaald.

Geallieerde troepen – Amerikanen, Britten en Canadezen – roofden niet alleen uit woonhuizen, maar ook uit fabrieken, hotels, banken, kloosters en kerken.

We komen tot de conclusie dat ook in de rest van het land de bevrijding werd gevolgd door een spoor van vernieling en plundering. Zo volgen we het *Pieterplunderpad* van Zuid-Limburg tot Noord-Groningen, waarvan we een aantal schrijnende gevallen in de expositie belichten.

Plunderende geallieerde militairen op jacht; kippen als trofee

Wat bezieldde deze militairen? En waarom werd er nauwelijks tegen hen opgetreden? *Bezet, bevrijd & geplunderd* toont de bijzondere situatie in de regio Nijmegen, een militaire zone waar het oorlogsfront maandenlang dwars doorheen liep en waar vele tienduizenden militairen samengepakt leefden onder barre omstandigheden. Sommige militairen stalen goederen uit noodzaak, anderen uit zelfverrijking of simpelweg als ontlading.

Na de oorlog kreeg plundering weinig aandacht, want dat paste niet in ons beeld van heroïsche bevrijders. Nu, driekwart eeuw later, is het tijd om deze schaduwkant van de bevrij-

ding eindelijk te belichten. De expositie is gebaseerd op de gelijknamige publicatie (waar nu een tweede druk van uitkomt, inclusief een nieuw hoofdstuk) en is een reëvisie van een eerdere tentoonstelling uit 2020.

Bezet, bevrijd & geplunderd, tot en met 9 april 2023, Vrijheidsmuseum, Wielerbaan 4, Groesbeek, www.vrijheidsmuseum.nl.

Over de makers

- *Ingrid van Hoorn* beweegt zich op het snijvlak van (publieks)geschiedenis, museale productie en tekstproductie.
- *Peter van der Heijden* is publiekshistoricus en was betrokken bij diverse publicaties en films. Hij is momenteel ook conservator van het Gebroeders van Lymborch Huis.
- *Annemiek Melchers* is eigenaar van ontwerp bureau A Creative Mind.

Publicatie

Bezet, bevrijd & geplunderd. Geallieerde plunderingen in de regio Nijmegen, 1944-1945. Paul Klinkenberg, Paul Thissen & Paul van der Heijden, Uitgeverij Vantilt.

Tekst: Wiel Lenders, directeur

Foto: collectie Vrijheidsmuseum

'DIKKERE DRADEN' IN TOLHUIS

De eisen die we aan ons stroomnet stellen, worden steeds zwaarder. Zo zijn we in rep

en roer als er eens een uurtje de stroom uitvalt. De hele dag zijn we via allerlei media verbon-

den 'met de wereld', velen hebben al een luisterend oor in huis die door simpel een vraag in de ruimte te stellen de verlichting aan doet of de televisie van zender laat verwisselen. Maar ook steeds meer elektrische auto's die opgeladen moeten worden en, niet onbelangrijk, we willen ook nog geld verdienen met een flink stel zonnepanelen op het dak.

In Tolhuis zagen we daarom de laatste tijd veel mannen die sleuven in de stoepen groeven. Er kwamen in dit deel van Dukenburg nieuwe kabels in de grond. 'Dikkere draden, meneer'. In oktober stond er in de 15^e straat Tolhuis een tijd lang een groot mobiel aggregaat om alle woningen in deze buurt van stroom te voorzien. In het *transformatorhuisje* waren net alle oude kabels verwijderd en werden de nieuwe dikke draden doorgetrokken.

Tekst en foto: Peter Saras

Het team van de Zuider Apotheken Nijmegen wenst u fijne feestdagen en een gezond 2023!

Zuider Apotheek Nijmegen
St. Jacobslaan 339
6533 VD Nijmegen
T 024 - 3550300

Zuider Apotheek Hazenkamp
Vossenlaan 90
6531 SP Nijmegen
T 024 - 3592535

Zuider Apotheek Malvert
Malvert 5133
6538 DG Nijmegen
T 024 - 3443738

Zuider Apotheek Brakkenstein
Heyendaalseweg 288
6525 SM Nijmegen
T 024 - 2082288

Weten wanneer jouw afval in 2023 wordt opgehaald?

Check de afvalkalender in de Dar app!

Bekijk jouw ophaaldagen op de afvalkalender.

Krijg een melding wanneer Dar jouw afval ophaalt.

Zoek bij twijfel in de afvalwegwijzer in welke bak of zak jouw afval hoort.

Download ook de Dar app:

Wij wensen u mooie Kerstdagen en een goed 2023 toe!

Cluster Diversen

Biologie 2 - Cateleen Menheere

Dinsdag, 09.00-11.00 uur, workshop, 8 lessen; € 45,=. Start: 10-01-'23. Code: 9202-2.

Taiji - Annie Niessen

Maandag, 12.00-13.00 uur, workshop, 9 lessen; € 50,=. Start: 16-01-'23. Code: 9251-2.

Cluster Cultuur

Inleiding Kunstgeschiedenis - Ron Milder

Vrijdag 13.00-14.30 **of** 14.45-16.15 uur, jaarcursus, 10 lessen, jaarcursusbedrag. Start: 13-01-'23. Code: 9040-2 **of** 9041-2.

Meer horen over klassieke muziek - Dick van Eck

Vrijdag, 14.00-16.00 uur, workshop, 6 lessen; € 35,=. Start: 03-02-'23, om de week een les. Code: 9051-2.

Populaire muziek - Ronald v.d. Logt

Vrijdag, 11.00-13.00 uur, workshop, 9 lessen; € 50,=. Start: 20-01-'23. Code: 9056-2.

Cluster Computer

Android Vervolg - Ronald v.d. Logt

Maandag, 11.00-13.00 uur, 10 lessen, jaarcursusbedrag. Start: 16-01-'23. Code: 9402-2.

Android Vervolg - Ronald v.d. Logt

Dinsdag, 11.00-13.00 uur, 10 lessen, jaarcursusbedrag. Start: 17-01-'23. Code: 9406-2.

Android Beginners - Ronald v.d. Logt

Woensdag, 11.00-13.00 uur, 10 lessen, jaarcursusbedrag. Start: 18-01-'23. Code: 9402-2.

iPad/iPhone Vervolg - Ronald v.d. Logt

Donderdag, 11.00-13.00 uur, 10 lessen, jaarcursusbedrag. Start: 19-01-'23. Code: 9411-2.

Reisblog maken - Dick van Eck

Woensdag, 09.00-11.00 uur, workshop, 3 lessen; € 20,=. Start: 01-02-'23. Code: 9345-2.

Inloop / oefeningen - Ronald v.d. Logt

Vrijdag, 09.00-11.00 uur, wekelijks. Cursisten betalen € 4,=/uur, niet-cursisten: € 6,=/uur.

Cluster Creatief

Kledingadvies - Marijke Minnema

Woensdag, 10.00-12.00 uur, workshop, 6 lessen; € 35,=. Start: 01-02-'23. Code: 9160-2.

Cluster Talen

Chinees taal & cultuur - Ju Yang

Maandag, 12.45-14.45 uur, workshop, 9 lessen; € 50,=. Start: 06-02-'23. Code: 0201-2.

STAAD Special Themamiddagen 2023

Kerstmiddag voor cursisten en medewerkers

Gratis toegang

Gastoptreden

Vrijdag, 14.00-16.00 uur

16 december

De geschiedenis van de Grotestraat

René van Hoften

20 januari

Jeanne d'Arc; Held of Heks?

Leo Ewals

17 februari

De andere kant van Athene (vluchtelingen)

Ineke Janssen

24 maart

Surprise middag voor cursisten en medewerkers

??

21 april

Taiji - Annie Niessen

Natuurlijk bewegen met Taiji: de zachte kracht.

Oefeningen voor lichaam en geest.

Populaire muziek luisteren - Ronald van de Logt

Ontdek, herontdek populaire muziek en hoor leuke anekdotes bij artiesten & liedjes. Bijv. Chansons, Country, Jaren '40-'50, Covers.

Chinees - Ju Yang

Als docente Chinees in China, met veel ervaring in het lesgeven van Chinees in Nederland, deel ik graag mijn kennis van Chinese taal en wat ik weet over het land China zelf. Bijvoorbeeld over de mensen, festivals, geschiedenis, enz.

Het is een leuke en leerzame workshop, doe jij mee?

Reisblog maken - Dick van Eck

Wat is er leuker dan om je vrienden onderweg deelgenoot te maken van je reisavonturen? Als je een internetverbinding hebt op je laptop, tablet of smartphone, kun je overal ter wereld een reisverslag schrijven, een route uitzetten en foto's toevoegen. Enige ervaring met je pc is wel aanbevolen!

Kledingadvies - Marijke Minnema

Een kast vol met kleren, en niks om aan te trekken? Wie herkent dit niet?! We gaan samen orde op zaken stellen. U leert om keuzes te maken bij uw aankopen en wat u al in de kast heeft hangen zodat de (nieuwe) kledingstukken echt bij u passen.

Vacatures STAAD

Wij zijn dringend op zoek naar nieuwe cursusleiders voor:

Cultuur; o.a. Leesgroep Literatuur en Kunstbeschuwing.

Taal; o.a. Frans (gevorderden). **Creatief**; o.a. Bloemschikken.

Diversen; o.a. Bridge en Yoga.

MAAK
30X
KANS!

KOM LANGS EN WIN EEN
FEESTPAKKET
T.W.V. 100,- EURO

WIJCHENSEWEG 150-190, NIJMEGEN
WOONBOULEVARDNIJMEGEN.NL/FEESTPAKKET

Mensen helpen?

Zorg of hulp nodig?

Mensen ontmoeten?

Een idee voor de buurt?

Vragen over regels en papieren?

STIP DUKENBURG
wijkcentrum Dukenburg

ma t/m vr
09.30-12.00 uur
di 13.30-15.30 uur

stip

WWW.STIPNIJMEGEN.NL/DUKENBURG
@StipNijmegenDukenburg

Colofon

De Dukenburger is een onafhankelijk blad voor het stadsdeel Dukenburg. Het verschijnt negen keer per jaar en wordt gratis verspreid.

De Dukenburger is mede mogelijk gemaakt door de gemeente. Er is een bijdrage verkregen uit het budget wijkactiviteiten/bewonersinitiatieven van de gemeente Nijmegen.

Adres

Zwanenveld 63-55, 6538 RP Nijmegen

Telefoon: 06 54 645 175

E-mail: info@dedukenburger.nl

Internet

www.dedukenburger.nl (voor actueel nieuws)

Twitter: @dukenburger

Redactie

René van Berlo (hoofdredacteur)

Toine van Bergen

Arthur de Jonge

Janwillem Koten

Peter van Kraaij

Thijs de Leeuw

Hette Morriën

Wil Rengers

Peter Saras

Theo Vermeer

Foto's

Gilbert de Bruijn

Jacqueline van den Boom (www.jvandenboom.com)

Peter Saras

Arthur de Jonge

en anderen (zie bij de artikelen)

Vormgeving

René van Berlo

Vaste medewerkers

Jaap van der Bent

Chard van den Berg

Marije Klijnsma

Guus Kroon

Joska van der Meer

Qader Shafiq

Wouter Slob

Gon van der Werff

Stichtingsbestuur

Ton Strik (voorzitter)

Qader Shafiq (secretaris)

Günay Acuner-Kasar (penningmeester)

Drukwerk

Drukkerij Hendrix, Peer

Oplage: 10.500 stuks

Bezorging

Op alle adressen in Dukenburg met uitzondering van de adressen met een NEE-NEE-sticker

Klachten over bezorging: info@dedukenburger.nl

Volgend nummer

Kopijsluiting: zondag 15 januari 2023

Verspreiding: vanaf vrijdag 3 februari 2023

Foto voorpagina

Blauwtje, de favoriete vlinder van Gilbert de Bruijn.

Hij maakte deze foto in de Overasseltse en Hatertse

Vennen op 17 september 2020.

All Round Klussenier

Voor al uw onderhoud/repairatie in en rond uw huis. Oplossingsgericht vakwerk tegen betaalbaar tarief voor: Wand, Vloer, Schilder, Behang, Tegel, Sanitair, Traprenovatie, enz.

Badkamer-renovatie

Antoon van Kempen

Bel of mail gerust voor een passende oplossing • 06 17442285 • agvankempen@gmail.com

de Dukenburger

Info-magazine voor Dukenburg - 15^e Jaargang nummer 9 - december 2022

de Dukenburger is verkrijgbaar bij:

Aldenhof: de Lindenberg.

Lankforst:

Gezondheidsplein Dukenburg.

Malvert: Jumbo,

Barbershop Mister Cuts.

Meijhorst: Albert Heijn,

Ontmoetingskerk, Wijkcentrum

Dukenburg, Zwembad Dukenburg.

Staddijk: Trainingscentrum Michi.

Tolhuis:

Creatief Centrum Nijmegen-Zuid.

Weezenhof: Cafeteria Çiçek Yeliz,

Huis van Weezenhof.

Zwanenveld: Albert Heijn XL,

Bibliotheek Zwanenveld,

Brood & Bijzaken, Primera, Pronk,

Duurzaam Wonen.

Gilbert de Bruijn

De medewerkers van de Dukenburger wensen u prettige feestdagen en een fantastisch 2023

DUKENBURG

Fysiotherapie Dukenburg

Aldenhof 70-03 • 6537 DZ Nijmegen • 024 3441756

Weezenhof 55-16 • 6536 EE Nijmegen • 024 3430505

Meijhorst 60-02 • 6537 KT Nijmegen

Zwanenveld 90-80 H • 6538 SC Nijmegen • 024 3443638

Tolhuis 33-09 • 6537 NH Nijmegen

www.fysiotherapiedukenburg.nl

info@fysiotherapiedukenburg.nl • 024 3441756

Orthodontistenpraktijk Dukenburg
voor kinderen en volwassenen

*Trots
op je
lach*

♥ Persoonlijke benadering

📅 Snel een afspraak

📍 Perfecte locatie

www.orthodukenburg.nl

024 3440837

HOMAN
MAKELAARDIJ

Woning verkopen?

Maak een **goede start** met
dé makelaar uit uw **eigen wijk**

024 - 3448 497

Zwanenveld 8403-D

homanmakelaardij.nl